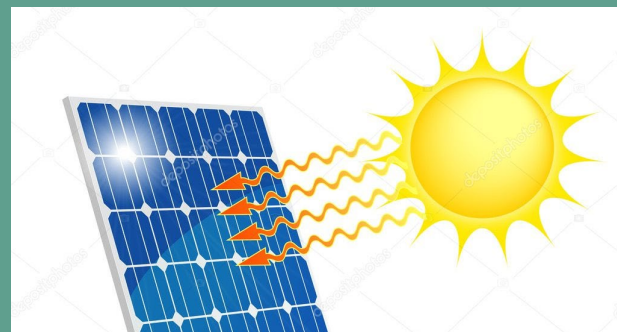

ENERGY
advisors

Seminarie: Genieten van zonne- energie

16 mei 2023

8h45

Ontvangst met koffie en gebak

9u   Voorstelling van BRUXEO en de diensten van het Energie Pack voor de social profit-sector

---

9u15   **Algemene concepten**

Thermische zonne-energie

Gevallen waarin het relevant is

9u30   Sterke en zwakke punten en soorten bestaande technologieën

Vergelijking met alternatieve technologieën

Financiële steun

10u30

Pauze

Fotovoltaïsche installatie

Regionaal fotovoltaïsch beleid : huidige context en veranderingen in 2023

Sterke en zwakke punten van de technologie

Financiële en ecologische balans

10u45

Is mijn dak geschikt voor een PV installatie ?

Zelfverbruik en optimaal aantal panelen te installeren

Financiering van de installatie

Praktische oefening: berekening van de rentabiliteit van een fotovoltaïsche installatie

---

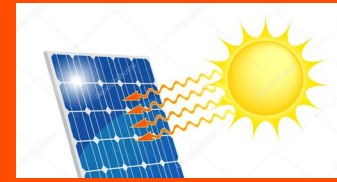
11u45   **Uitwisseling van ervaring en vragen en antwoorden**

12u15

Afsluiting

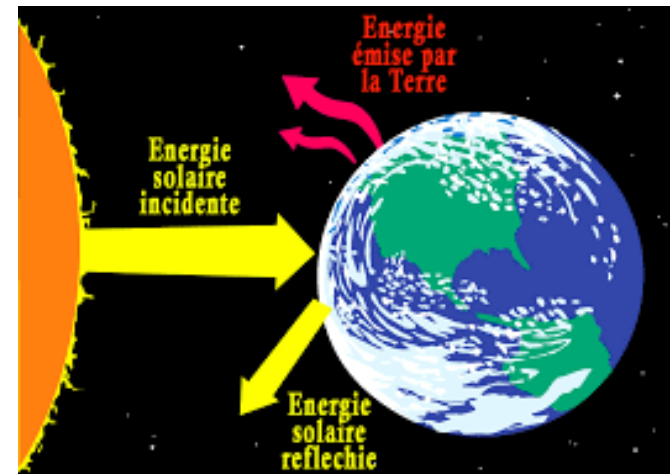

Algemene concepten

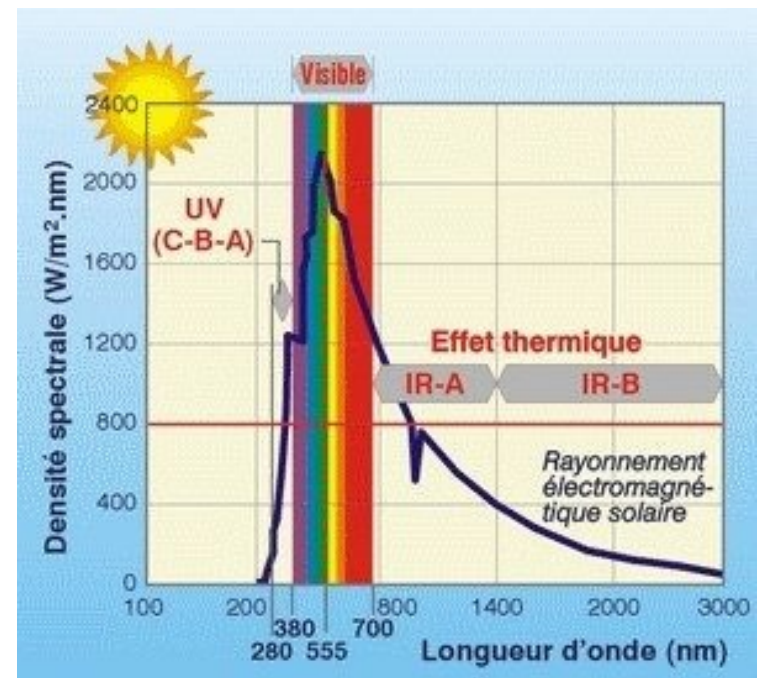
Zonne-energie in België :

1m² ontvangt ~1000 kWh/jaar Zonne-energie

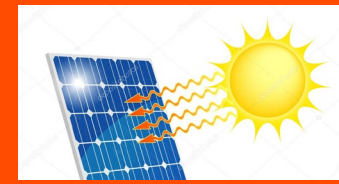
Zonne-energie is een spectrum

- Ultraviolet
- Zichtbaar licht
- Nabij infrarood(A)
- Ver infrarood (B)

Algemene concepten

Hoe vang je zonne-energie op?

1) Fotosynthese :

- Hernieuwbare biomassa (hout, biobrandstoffen)
- Fossiele biomassa (olie, kolen, gas) : **het wordt 1 miljoen keer sneller verbruikt dan het gevormd wordt! Overmatige afgifte van CO₂**

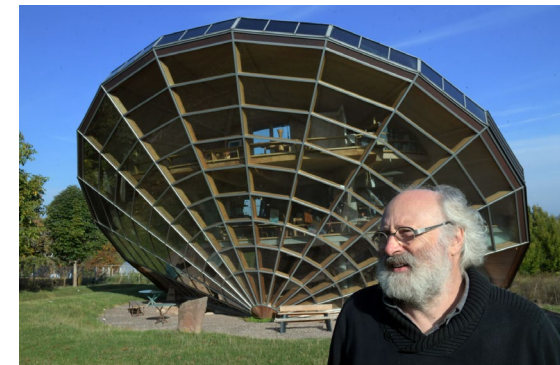

2) Geïnduceerde bewegingen:

- Lucht (windturbines)
- Water (dammen, getidenturbines, golfslag,...)

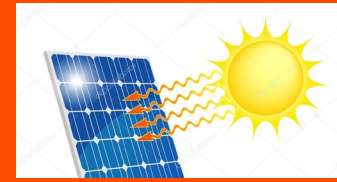
3) Opvangen van zonnestraling

- Thermische zonnepanelen → **warmte**
- Fotovoltaïsche zonnepanelen → **elektriciteit**
- Bioklimatologische architectuur

Algemene concepten

Energie en kracht : enkele herinneringen van fysica:

- Een **kilo Watt (kW)**: een onmiddellijke vermogen (~ een kracht)
  - 1 kW is het vermogen dat nodig is om een magnetron of stofzuiger te laten werken
- Een **kilo Watt uur (kWh)** : hoeveelheid **Energie**
  - 1 kWh dat is wat nodig is om 10 liter water te koken

Energie = Vermogen x tijd

kWh = kW x uur

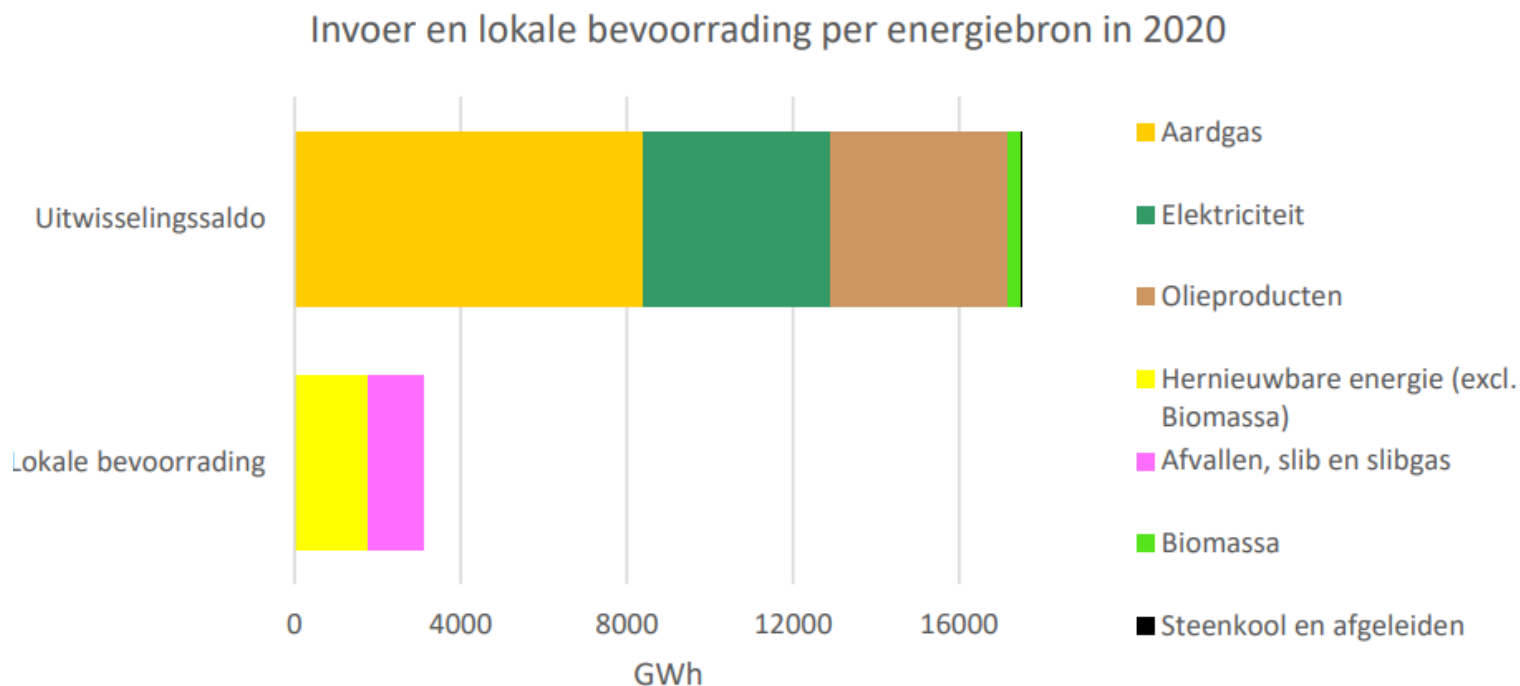
Algemene concepten

Grootteorde:

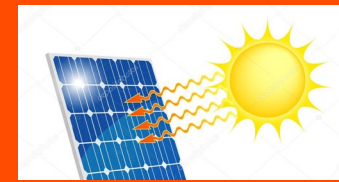
In 2020, was het totale aanbod van energiebronnen in het BHG 20 miljard kWh

Geïmporteerd aan 85% (in 2020 [cf BE](#))

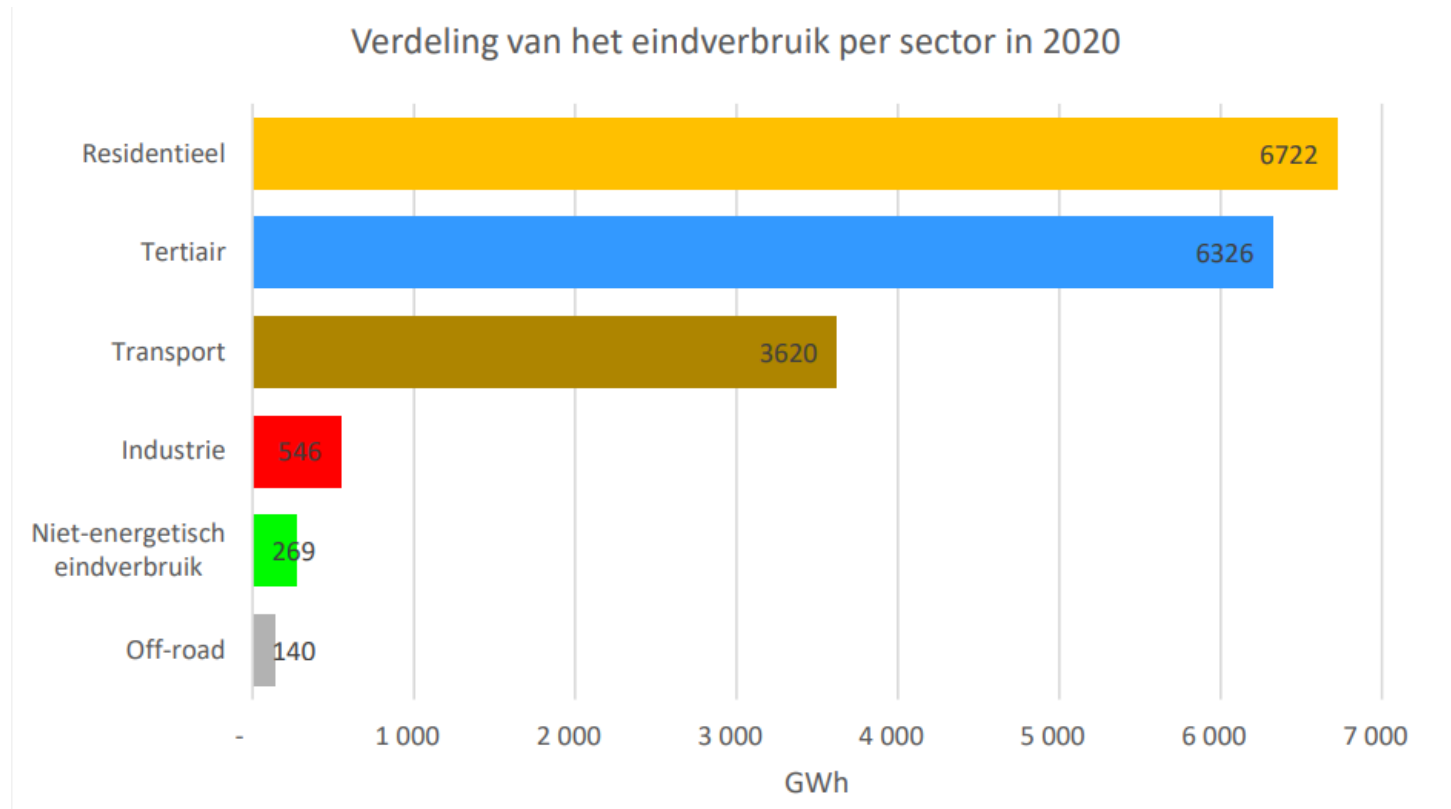

Algemene concepten

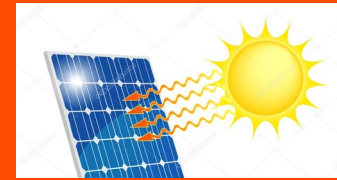
De energie-intensiteit komt vooral van gebouwen

- Een huishouden in Brussel verbruikt 12.000 kWh/jaar
- Een werknemer in de tertiaire sector verbruikt 9.000 kWh/jaar

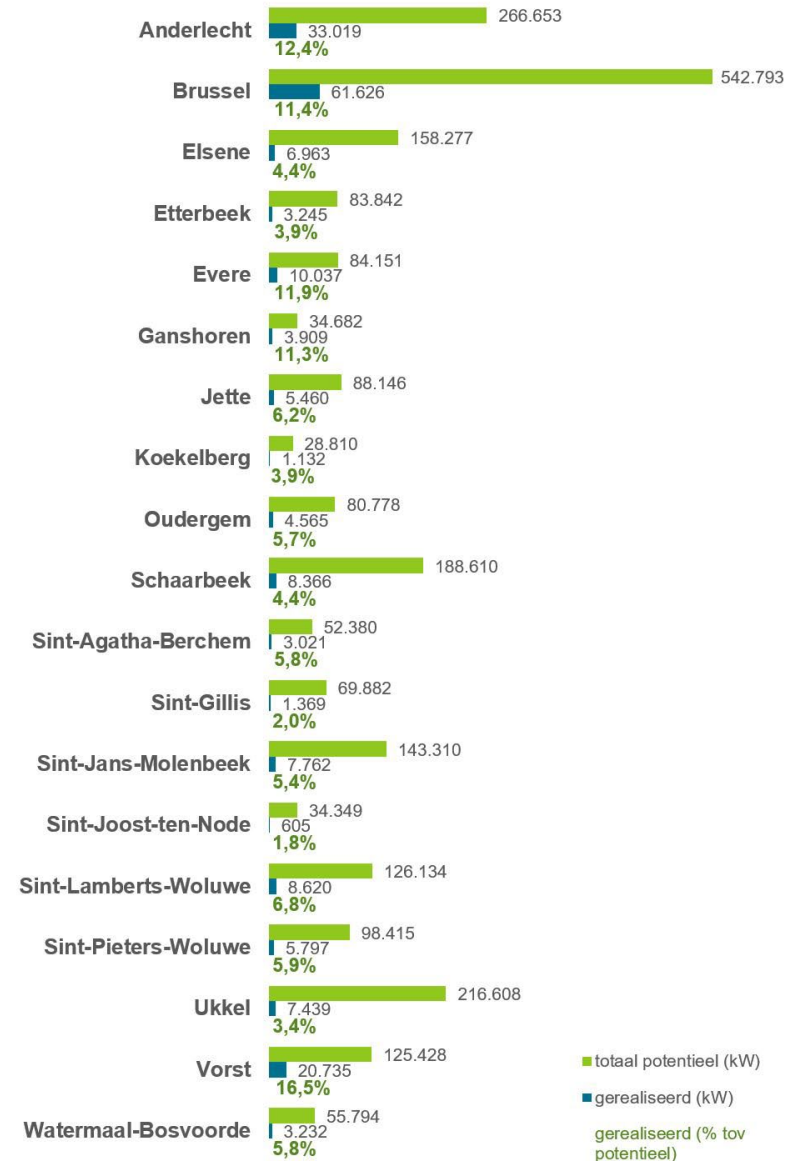

Algemene concepten

Het zonnepotentieel wordt slechts marginaal benut in het BHG

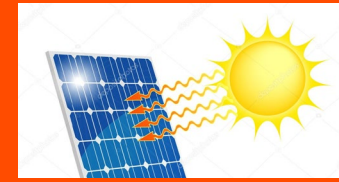
- Tussen 2% et 12% van het potentieel volgens de gemeenten
- Geen windproductie in het BHG

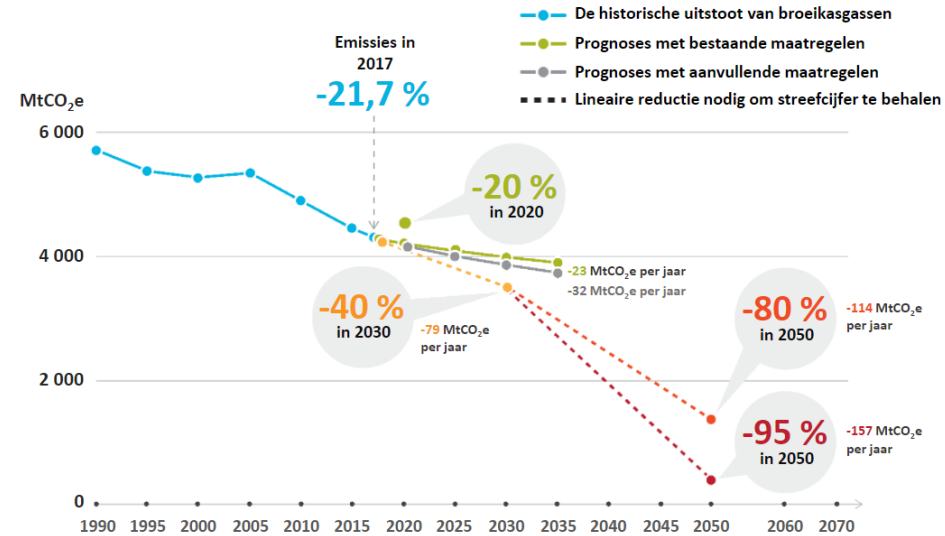

Algemene concepten

De politieke context in Brussel:

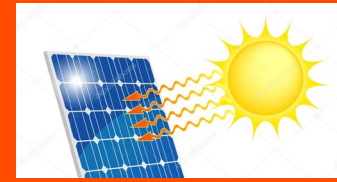
- Ambitieuze visie voor 2050: 80% minder broeikasgassen in 2050
- Koolstofneutraliteit voor VZW's

Ontwikkeling van hernieuwbare energie!

Thermische zonne-energie

I) Zonnewarmte-installaties

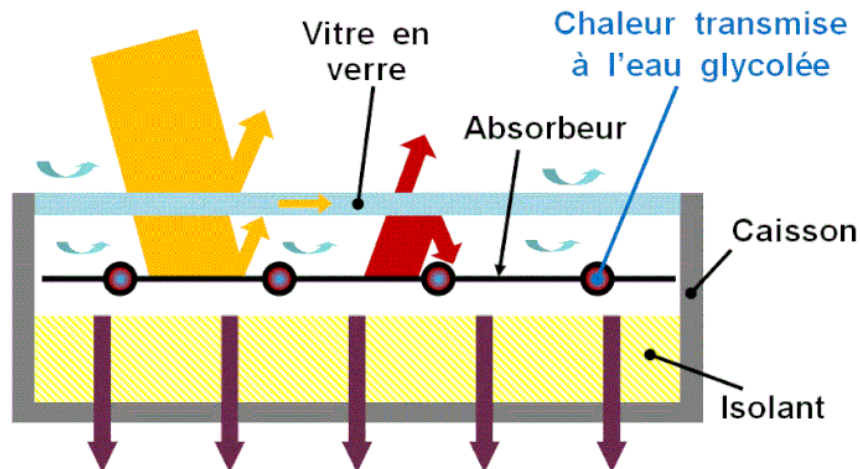

Thermische zonne-energie

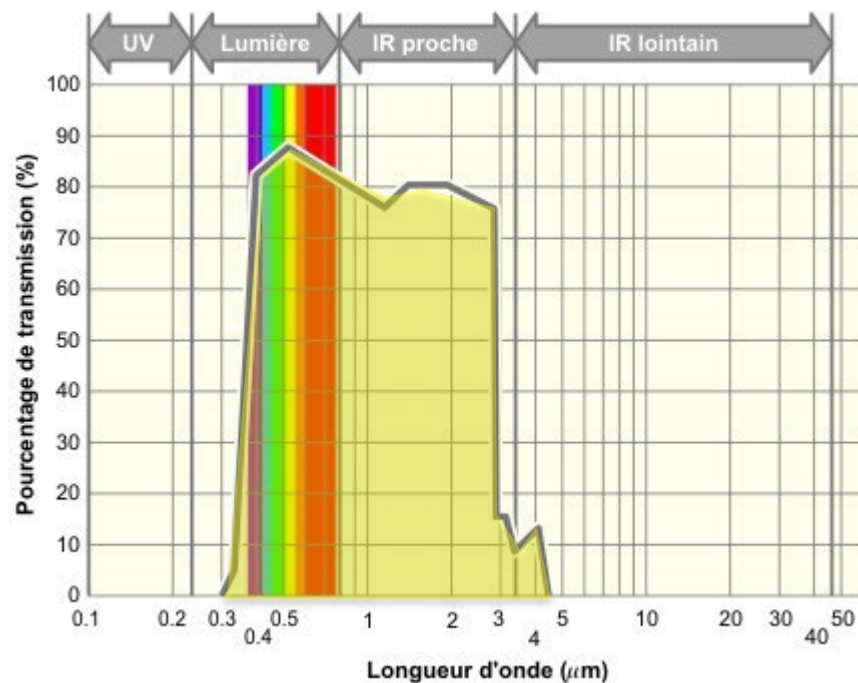

Het principe:

De warmte van zonnestraling achter glas vasthouden

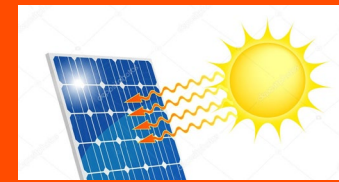
- ➡ Pertes thermiques par conduction
- ➡ Rayonnement INFRAROUGE
- ➡ Rayonnement VISIBLE
- ↻ Pertes thermiques par convection

Het glas laat ook bijna-infrarode straling door

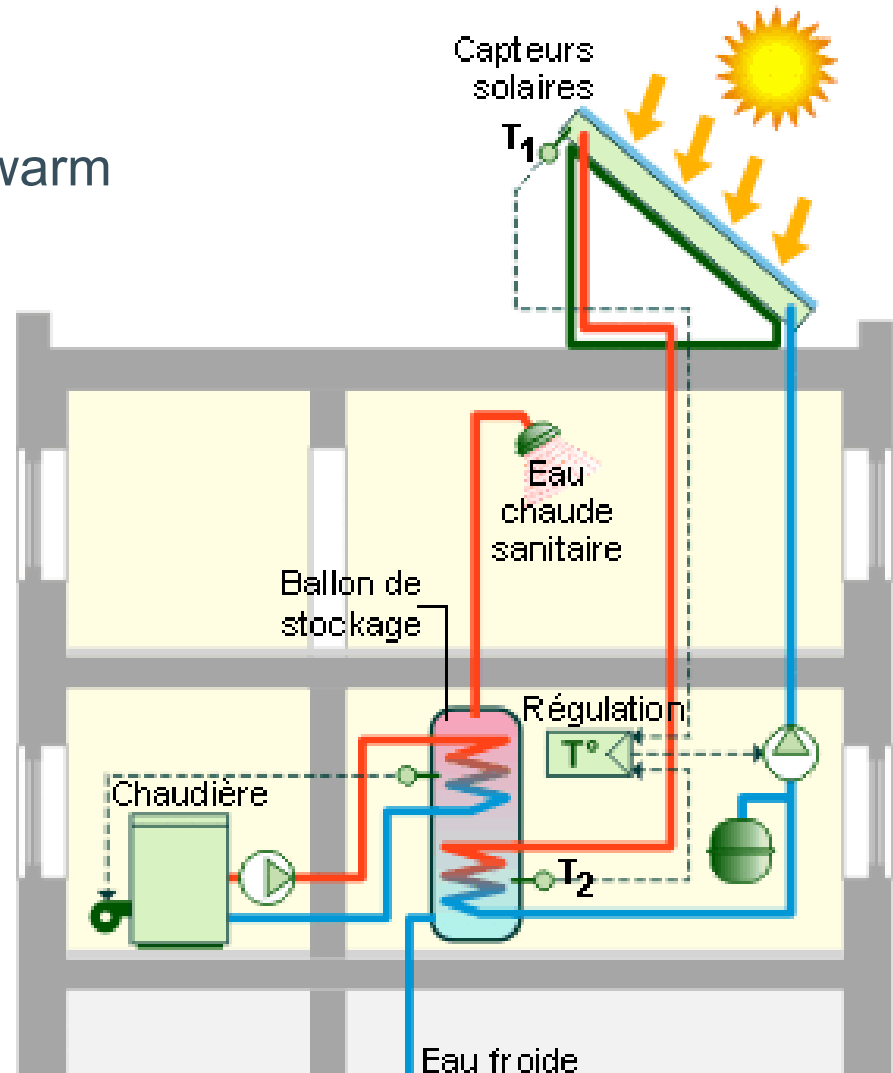

Thermische zonne-energie

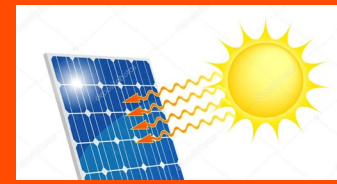
Hoe werkt het?

- (Voor)verwarming van sanitair warm water
- Aanvulling door ketel of ander Regelsysteem

Thermische zonne-energie

2 technologieën

Vlakke plaatcollectoren

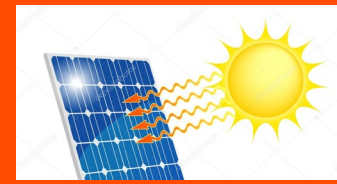

Vacuümbuiscollectoren

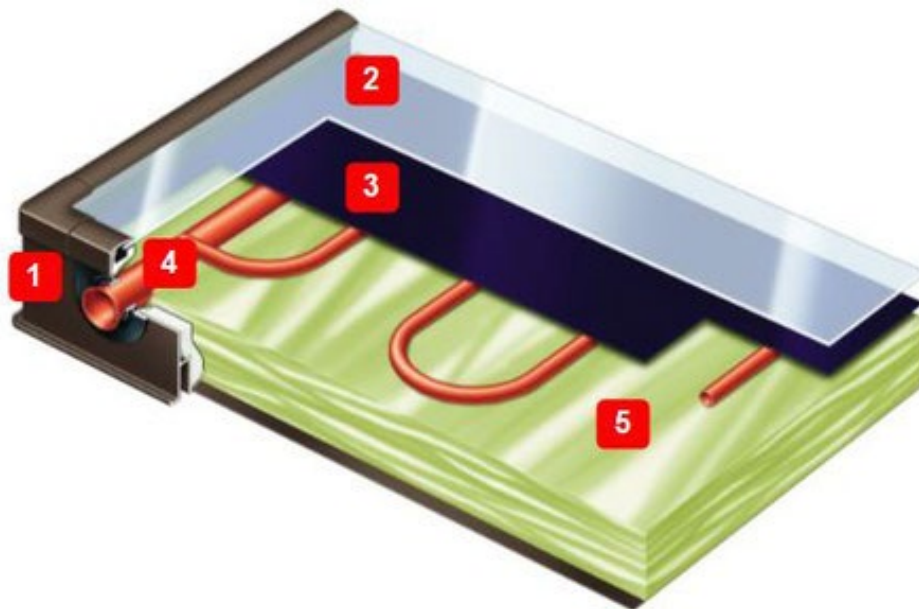

Thermische zonne-energie

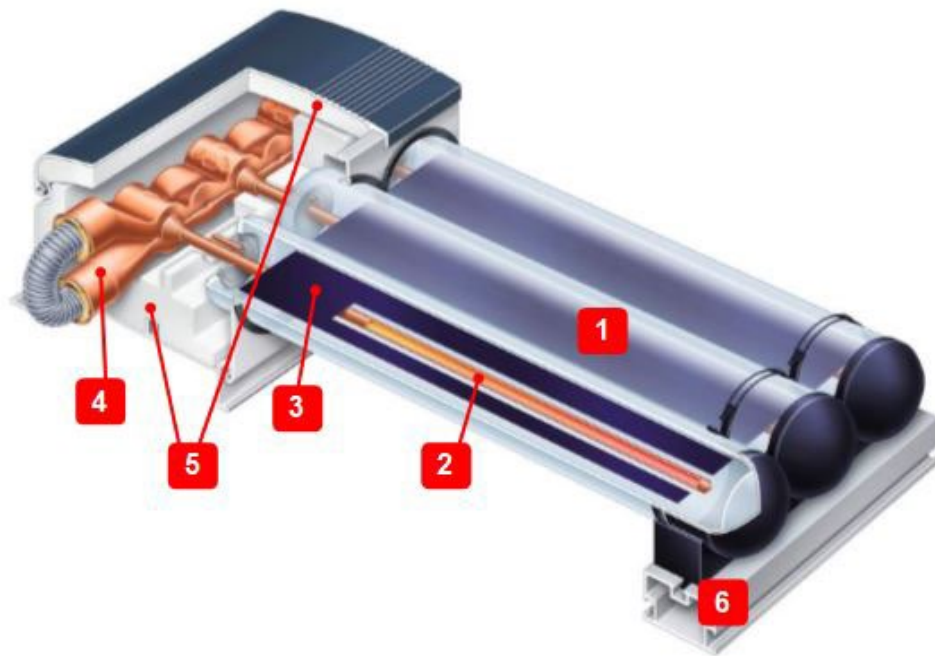

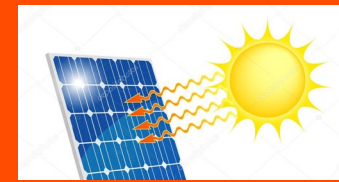
2 technologieën

Vlakke plaatcollectoren

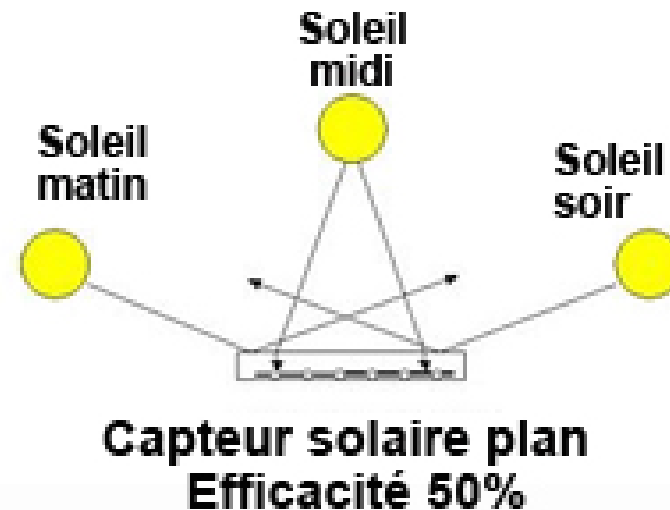
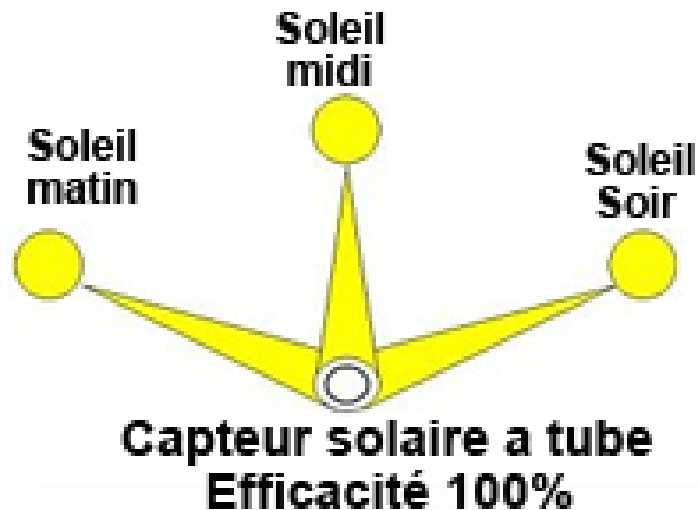
Vacuümbuiscollectoren

Buisvormige collectoren :

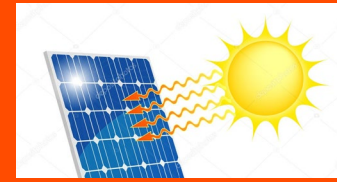
- Efficiënter
- Duurder
- Niet richtbaar

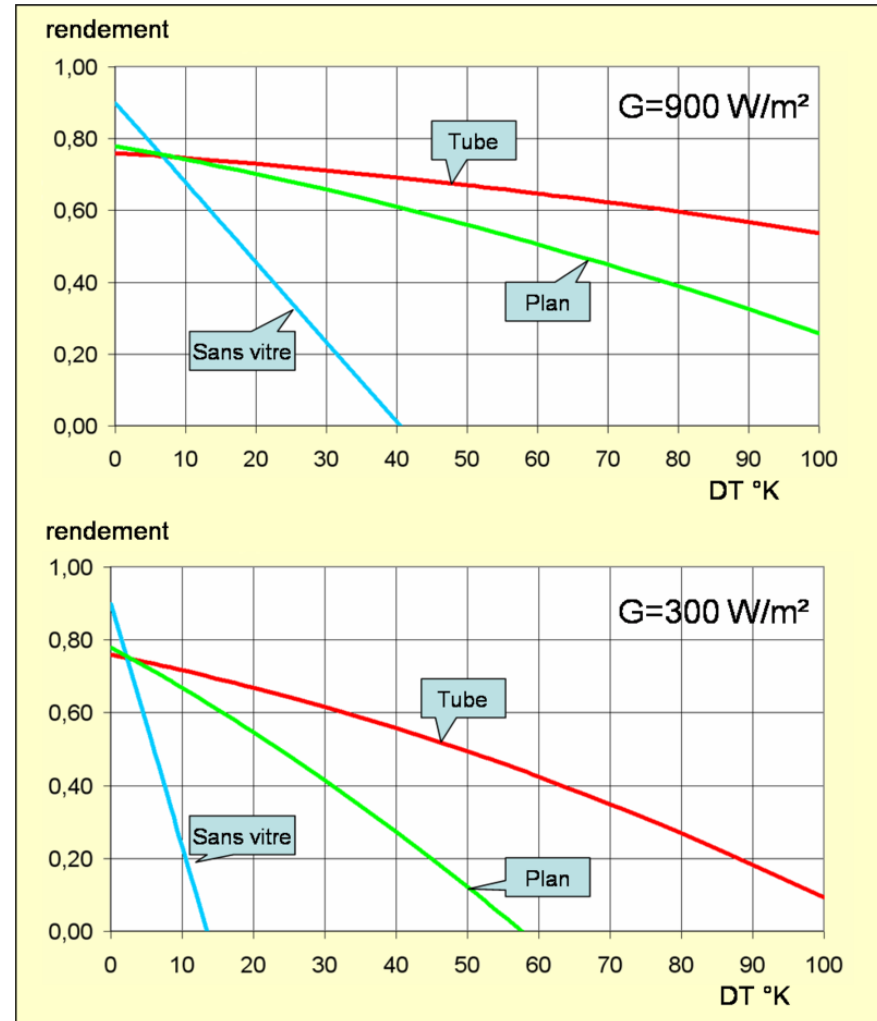

Solaire thermique

Buisvormige collectoren zijn efficiënter :

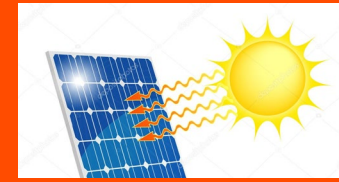
- Als de straling diffuus is
- Gesluijerde zon
- In het koude seizoen

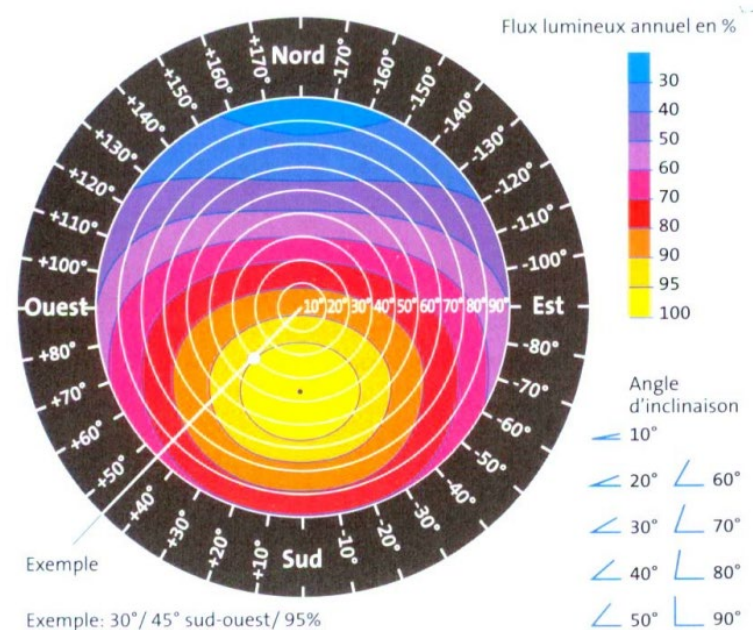
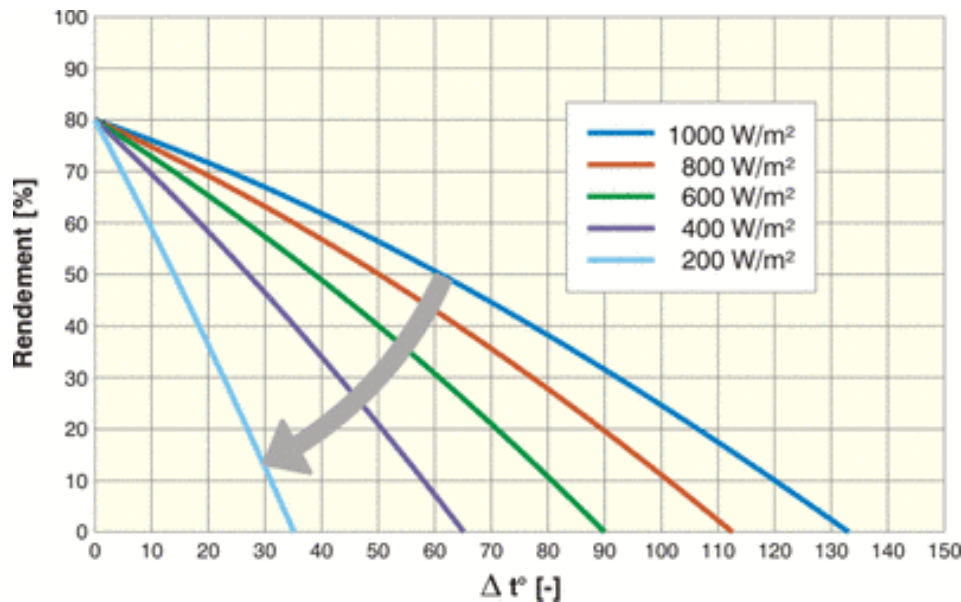

Thermische zonne-energie

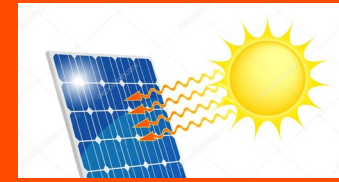
De prestaties hangen af van verschillende factoren:

- het type collector
- de zonnestraling en dus de blootstelling van de panelen
- Het temperatuurregime van de panelen

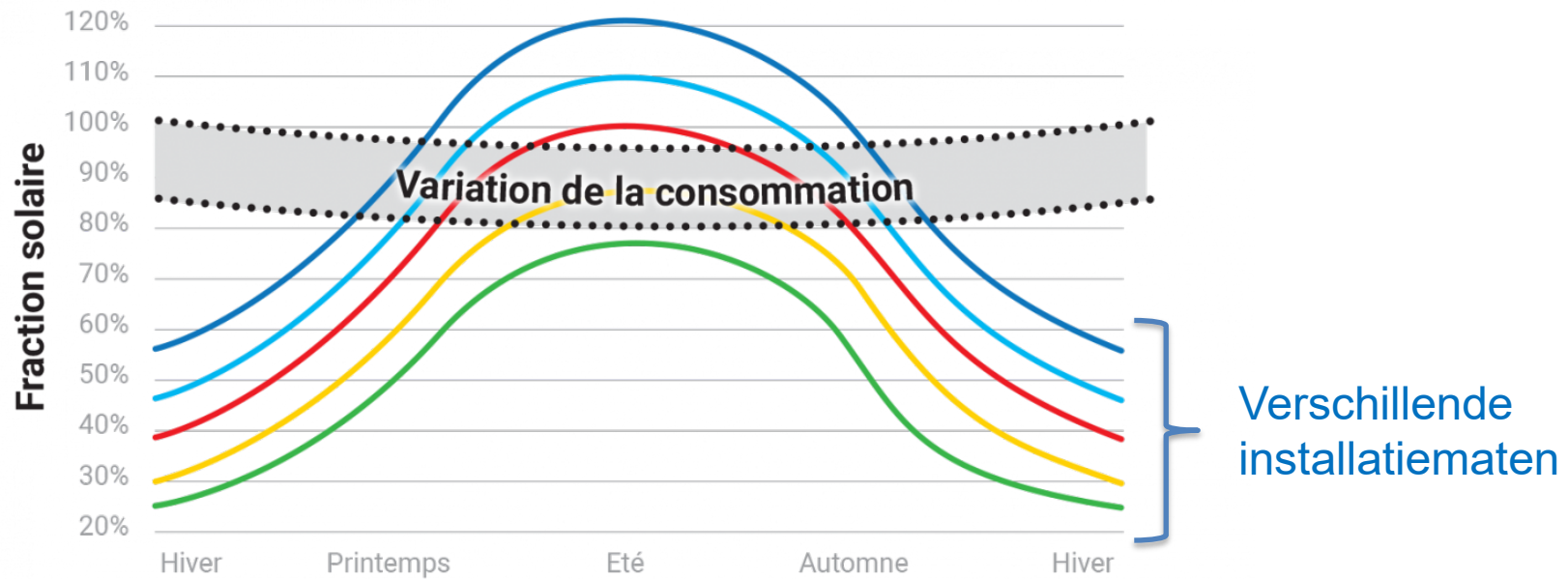

Thermische zonne-energie

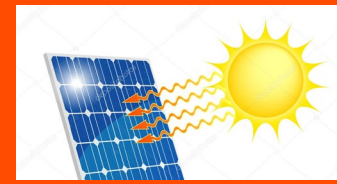
De productie is seizoensgebonden :

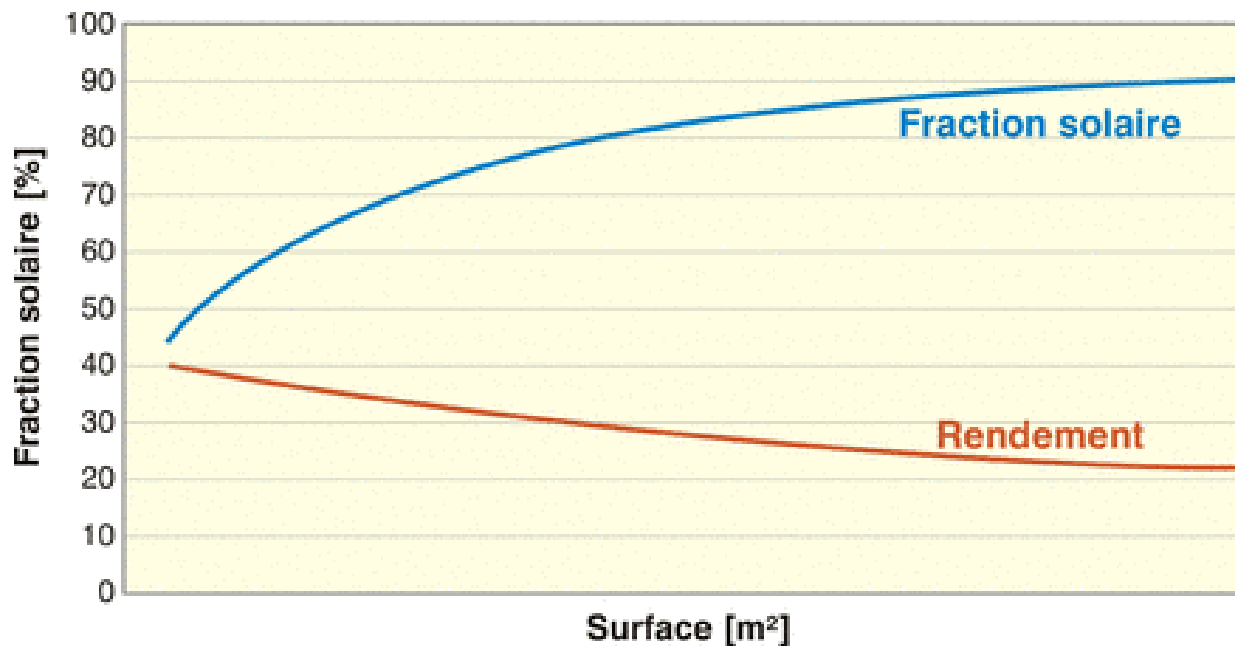
➔ **Behoeftte aan extra warm water in de winter**

Solaire thermique

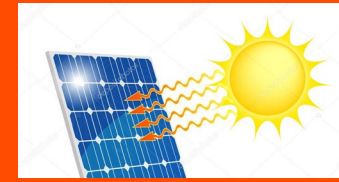

Hoe groter het paneeloppervlak, hoe hoger de zonne fractie (maar de opbrengst neemt af).

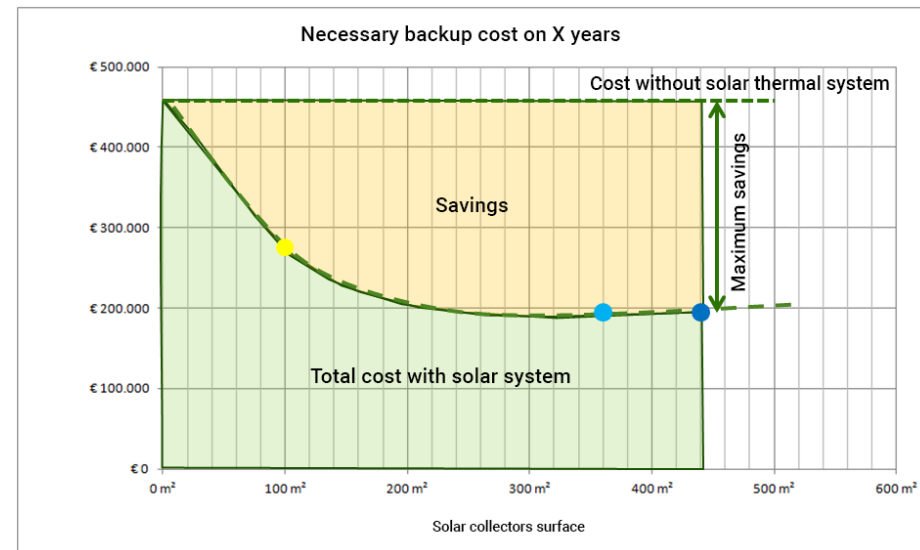
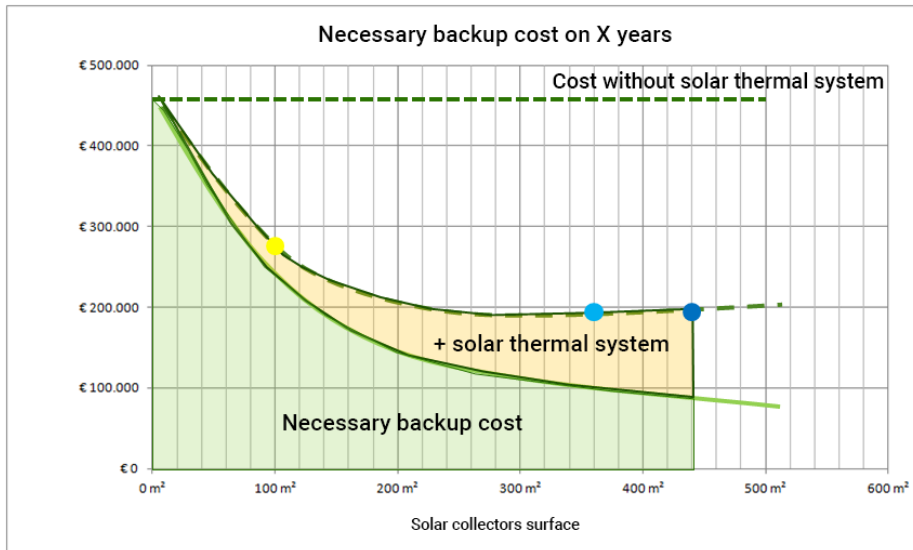

Thermische zonne-energie

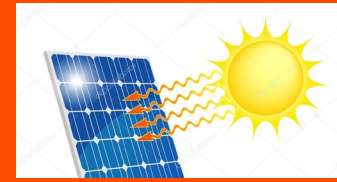
Economische optimalisatie :

- Optimale oppervlakte / installatiekosten
- Afhankelijk van de prijs van de aanvullende energie

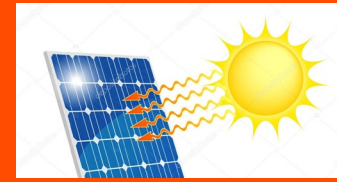
Solaire thermique

Is het in mijn geval winstgevend?

Thermische zonne-energie

Criteria:

- Hoeveel energie besteed ik aan sanitair warm water (SWW)?
- Kan mijn gebouw een grote SWW-ballon herbergen? (opslagfunctie voor enkele dagen)
- Wat is mijn SWW-profiel?

Optimale dimensionering :

- De werking is meer dan 20 jaar gratis, maar de investering hangt af van de omvang van de installatie.
- De financiële rentabiliteit hangt af van de juiste dimensionering / warmwaterbehoefte

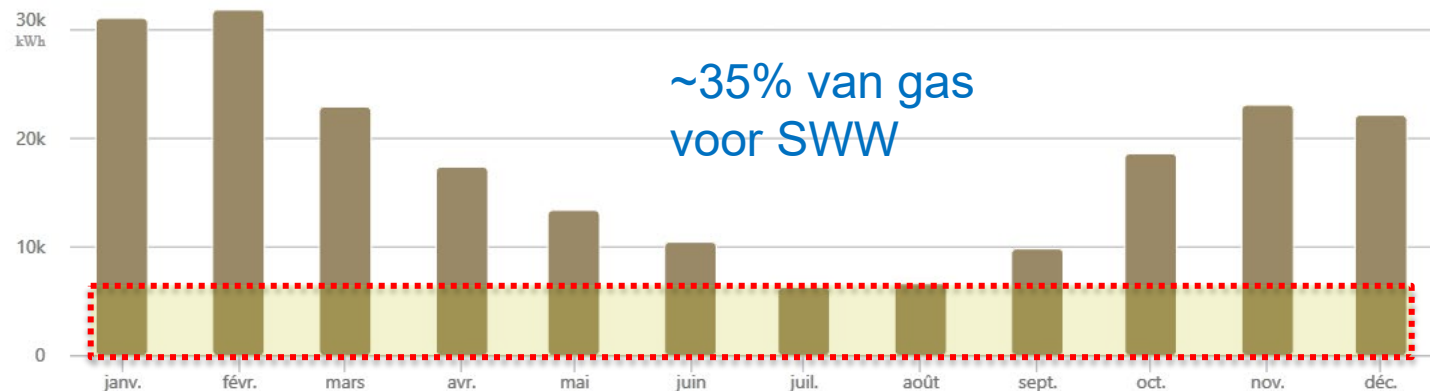

Thermische zonne-energie

Mijn verbruiksprofiel en het aandeel van SWW/gas

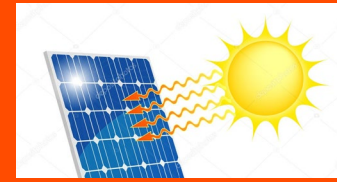
energie ID

Thermische zonne-energie

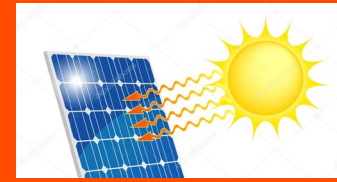

Welke administratieve stappen moeten ondernomen worden?

- Geen bouwvergunning vereist indien in het dakvlak of niet zichtbaar vanuit de openbare ruimte.
- Renolution premies ook voor VZW's: 2500 of 3000 € afhankelijk van uw activiteit
- Gemeente premies (Sint-Lambrechts Woluwe: 10% van het bedrag)
- Kost van een standaardinstallatie: ongeveer 4000-7000 € (variabel) maar kan oplopen tot 20.000€

Thermische zonne-energie

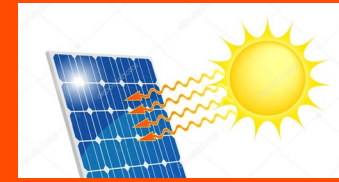

Aandachtspunten :

- Het opslagvolume is beperkt: SWW-ballon vol = vol.
- Inconsistente verwarmingstemperatuur: risico van ontwikkeling van legionella (te plannen behandeling: thermische boost in de winter)
- De terugverdientijd van de investering is veel langer dan bij fotonvoltaïsche installaties (per geval te berekenen)

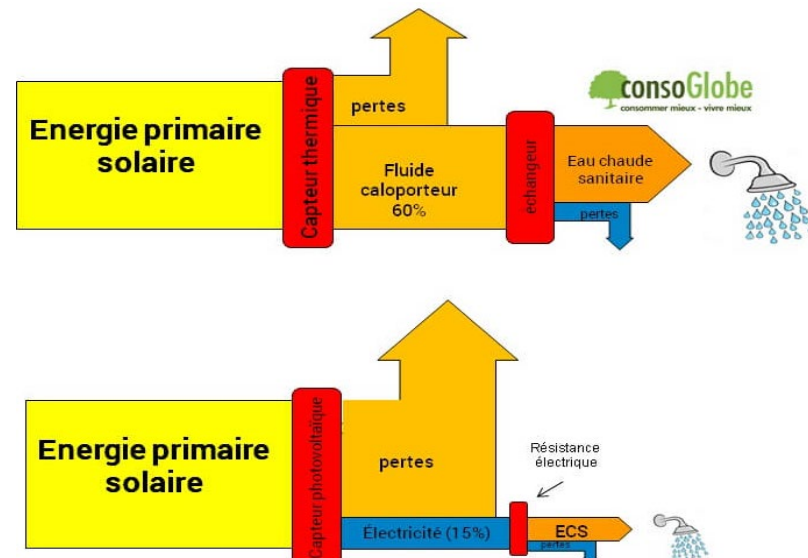
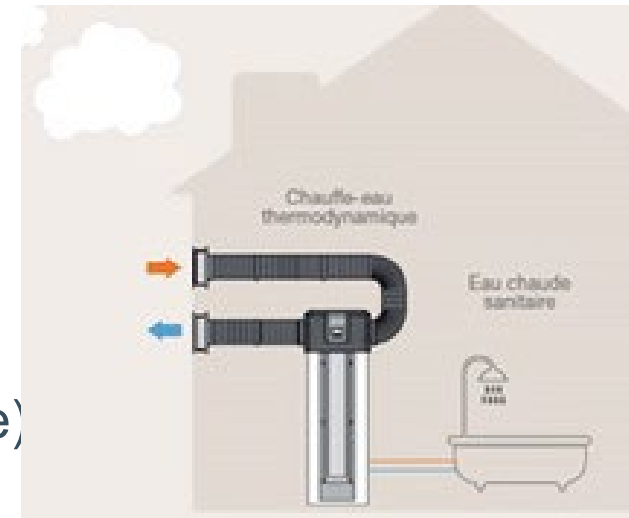

Thermische zonne-energie

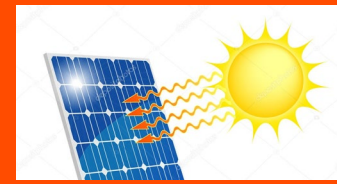
Wat zijn de alternatieven?:

- Verander niets aan uw installatie
- Thermodynamische boiler
- SWW-boiler (elektrisch of thermodynamische) + fotonvoltaïsche panelen

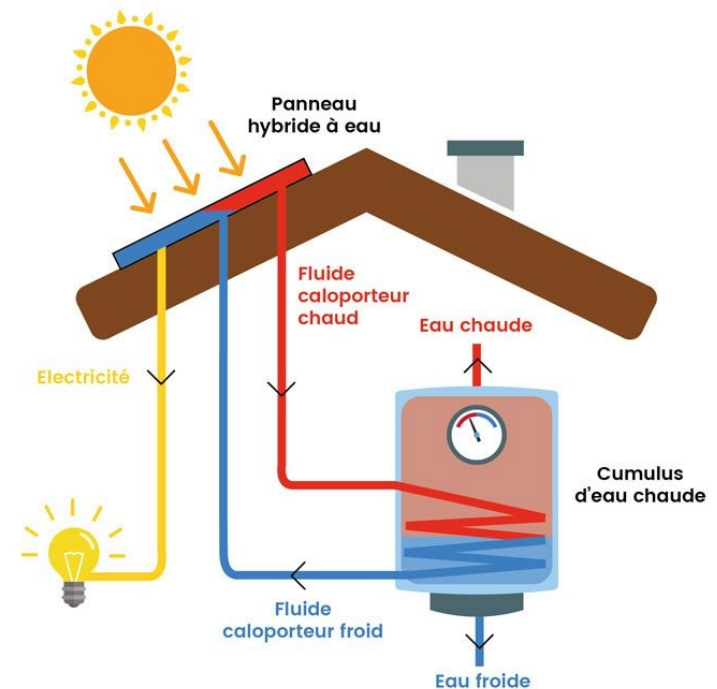
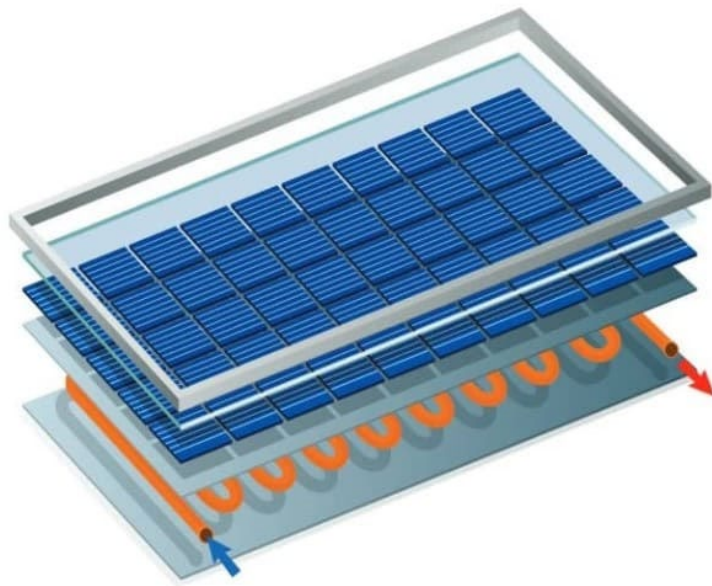

Thermische zonne-energie

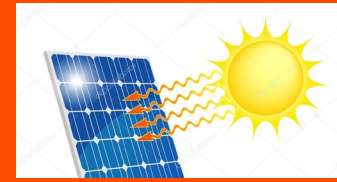
Combinaties:

- Warm water op zonne-energie + thermodynamische aanvulling
- Hybride panelen: thermisch + fotovoltaïsch

Thermische zonne-energie

Berekening van de winstgevendheid:

- De echte berekening is complex vanwege vele factoren
- Summiere berekening:

Kost van niet gebruikte energie – kost van de investering minus premies

Voorbeeld :

5000 kWh/jaar voor SWW x 0,10 €/kWh (gas) x 0,7 zonne fractie x 20 jaar x
cumulatieve inflatie over 20 jaar 1,65 = 11.550€

Investering 8000€ - premie 3500€ = 4500€ << 11.500€ : **winstgevend !**

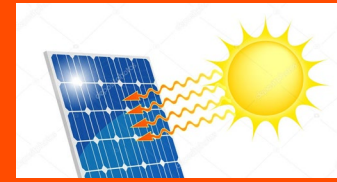

Vragen en feedback

Pauze

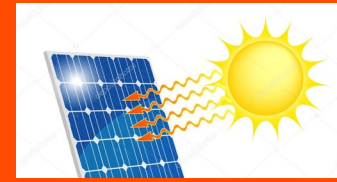
Fotovoltaïsche panelen

II) Fotovoltaïsche zonnepanelen

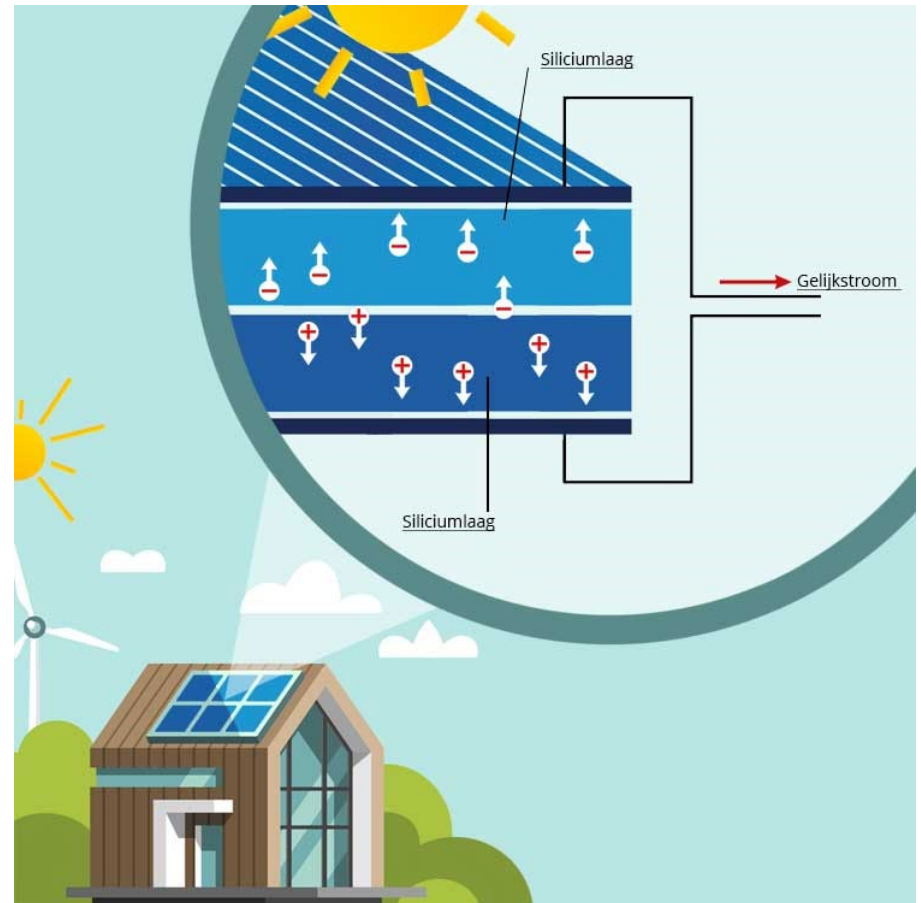
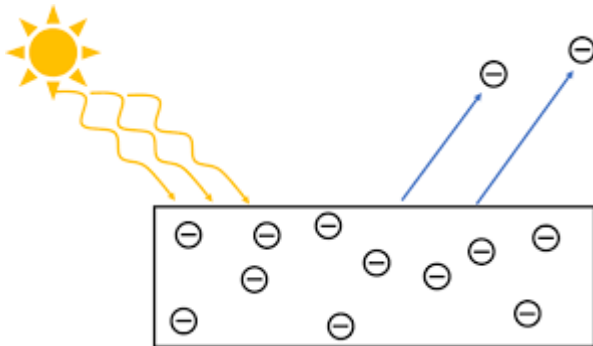

Fotovoltaïsche panelen

Principe:

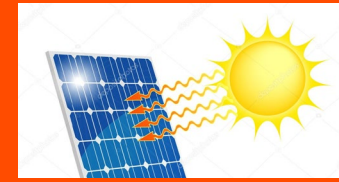
Licht opvangen en omzetten in elektriciteit

Huidige context

Politieke en regionale context :

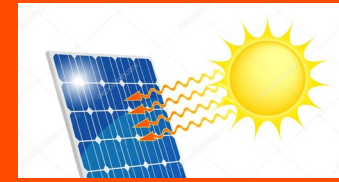
- Fotovoltaïsch beleid is totaal verschillend in de 3 regio's
- De laatste wijzigingen inzake stimulansen in de verschillende regio's scheppen verwarring

3 Regio's = 3 verschillende fiscale en financiële stimuleringsmaatregelen

Huidige context

Wereldwijde politieke context :

- Green deal Europese Commissie zet regeringen aan tot versnelde productie van hernieuwbare energie
- De maatschappelijke druk neemt toe in het licht van de opwarming van de aarde
- Energie-autonomie wordt strategisch (oorlog in Oekraïne)

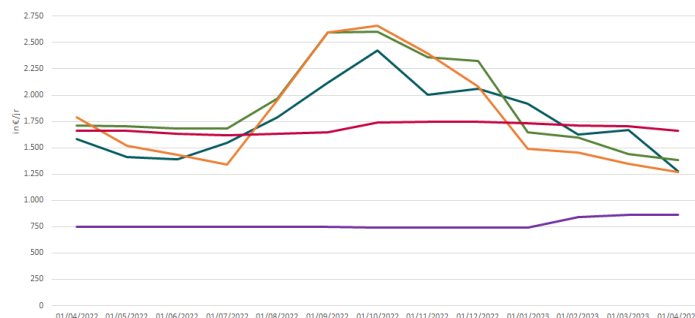

Huidige context

Verandering in 2023:

- Afname van steun via groenestroom certificaten (GSC)
- Sterke stijging van de prijs van elektriciteit en gas heeft geleid tot bewustwording

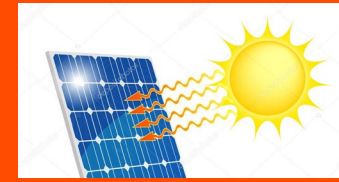
cf: <https://www.creg.be/>

- Toenemende vraag naar fotovoltaïsche installaties
- De bevordering en toekomstige verplichting van elektrische mobiliteit zal de behoefte aan elektriciteit doen toenemen

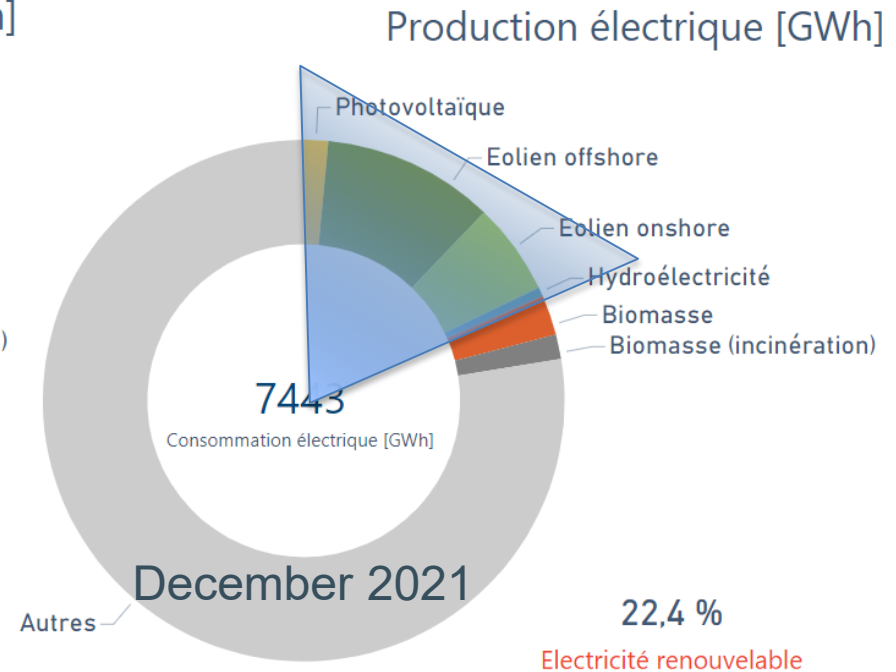
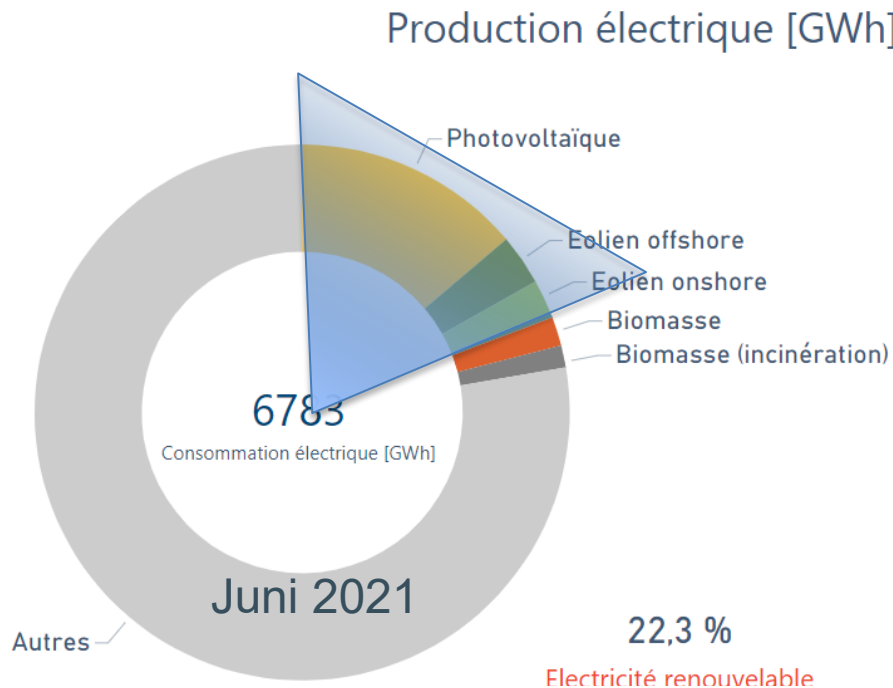
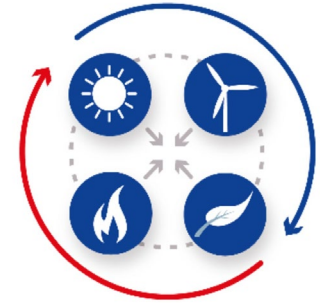

Technische aspecten

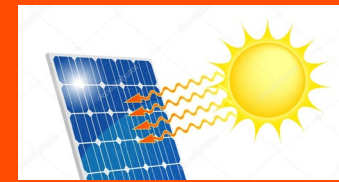
Zwakke en sterke punten :

- De productie is hoger in de zomer, wanneer er minder wordt verbruikt.
- ➔ Maar voor windenergie is het net andersom : **complementariteit!**

Technische aspecten

Zwakke en sterke punten :

- De productie is intermitterend dag/nacht

→ maar ook de behoeften!

Technische aspecten

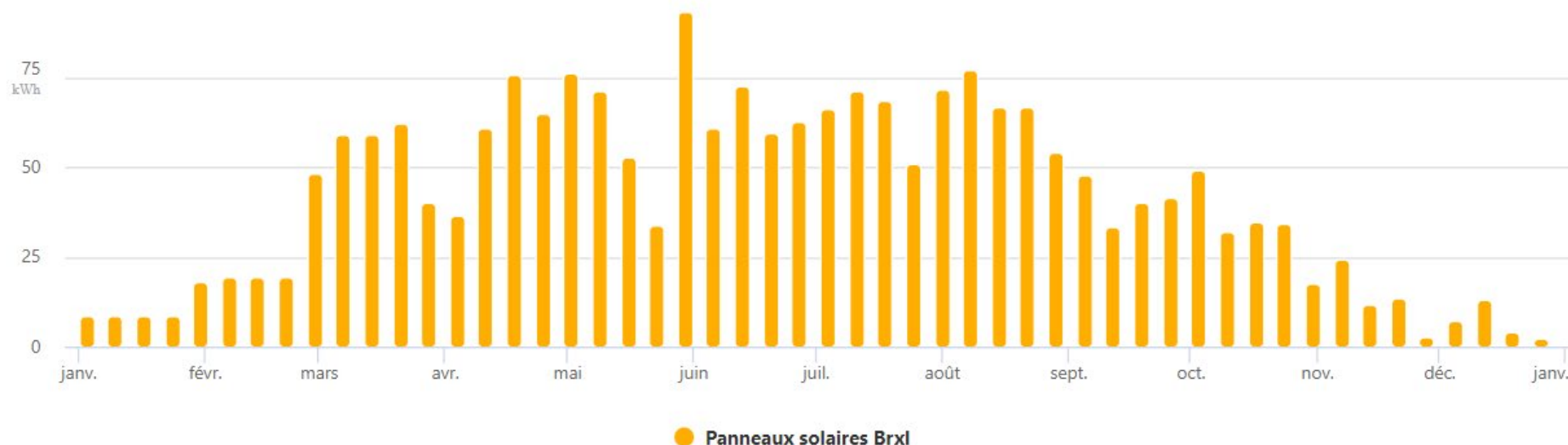

Zwakke en sterke punten :

- Lage productie gedurende 4 maanden (november-februari)

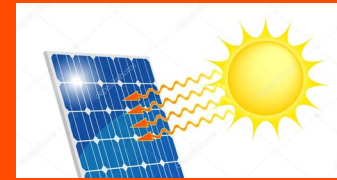
Aperçu général

Ce graphique montre les valeurs calculées en fonction des relevés de compteur entrés.

Fotovoltaïsche panelen

Is het winstgevend in mijn geval?

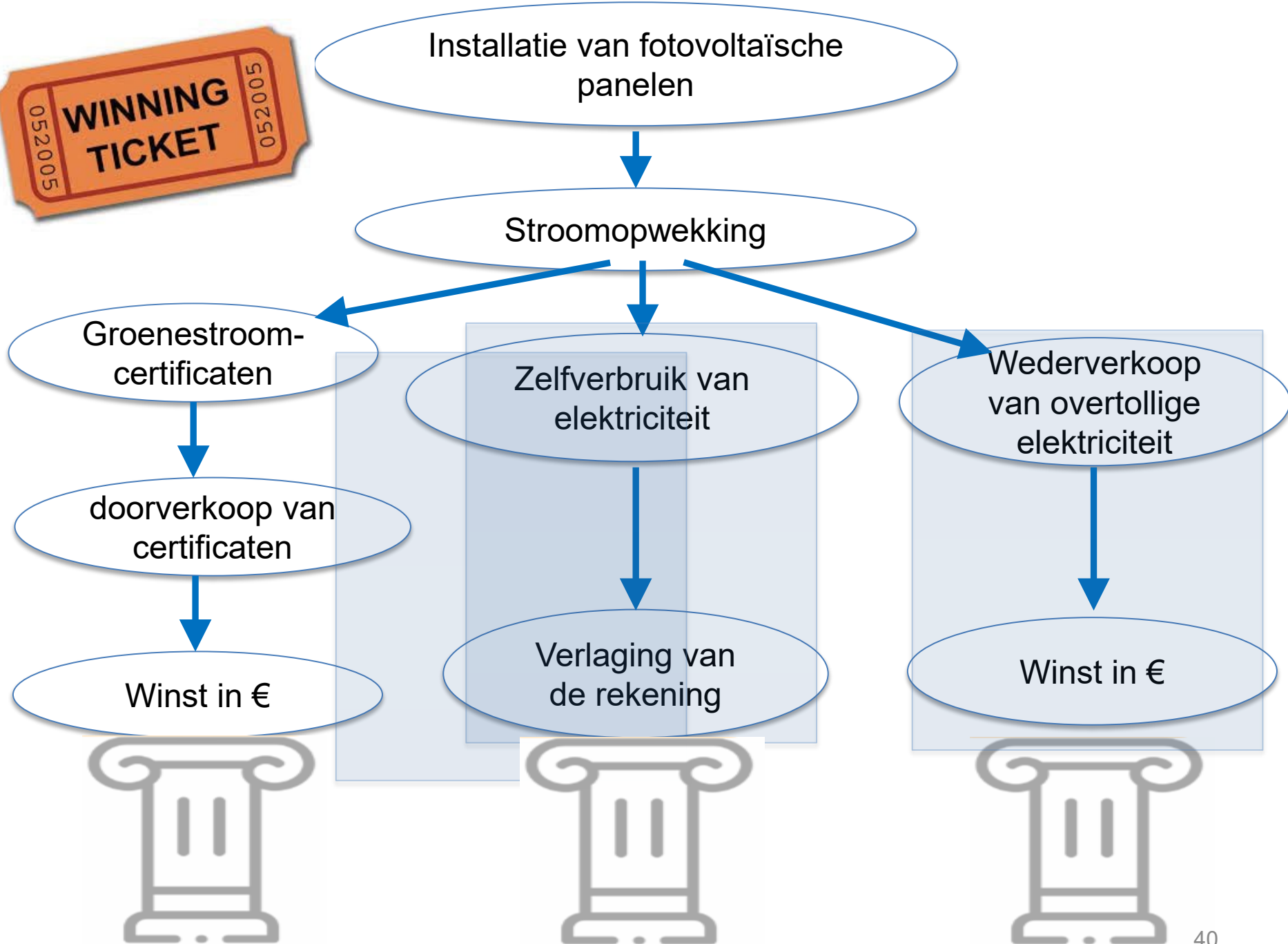

In het Brusselse geweest is het :

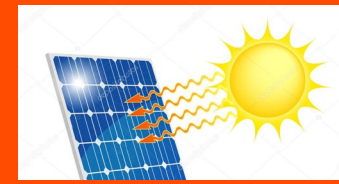
LE 3 EN 1
CHANCES DE GAGNER ?

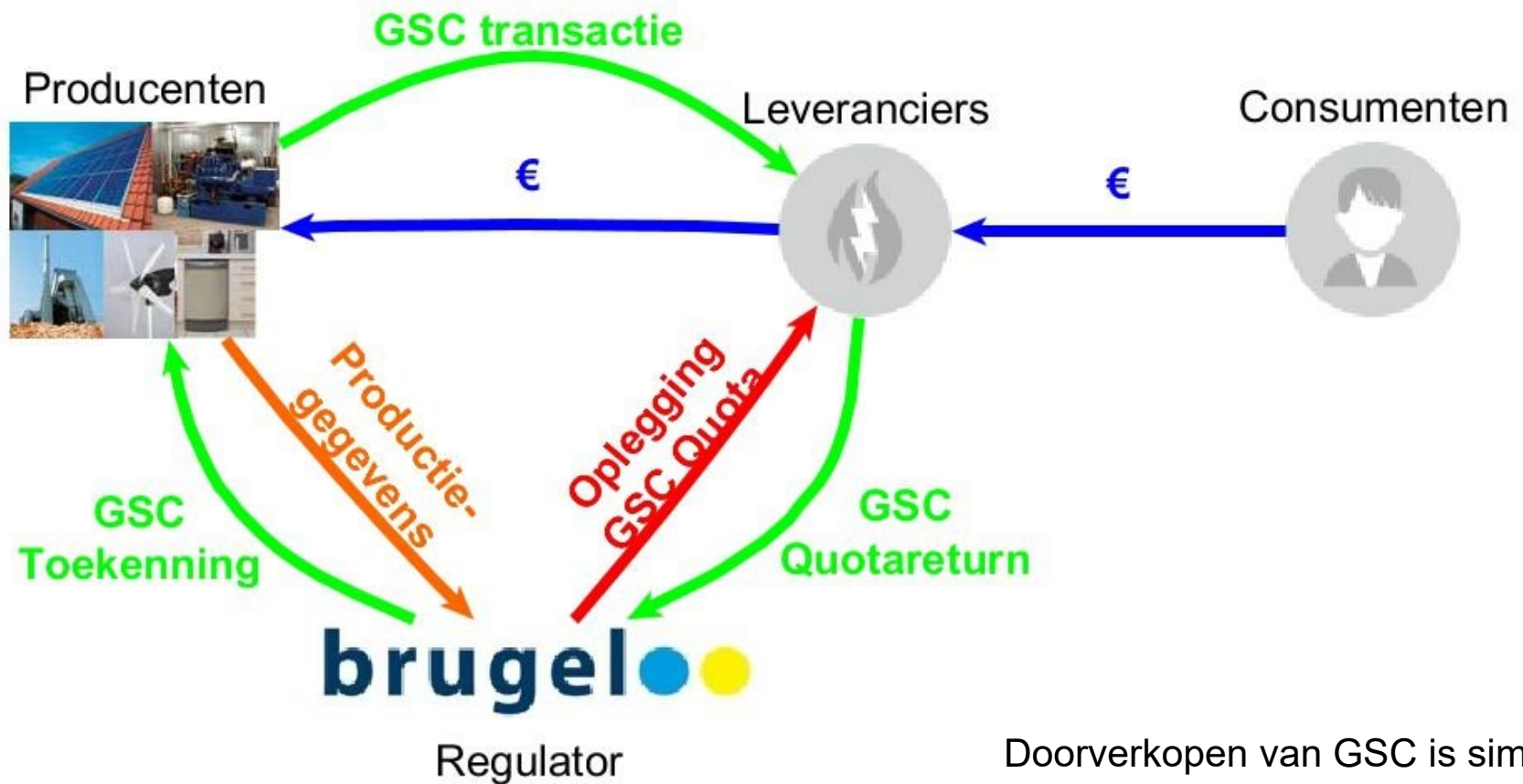

Fotovoltaïsche panelen

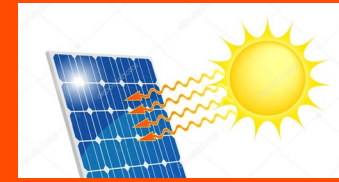
Eerste pijler: groenestroomcertificaten (GSC)

Doorverkopen van GSC is simpel:
<https://youtu.be/zLIRiYeb33g>

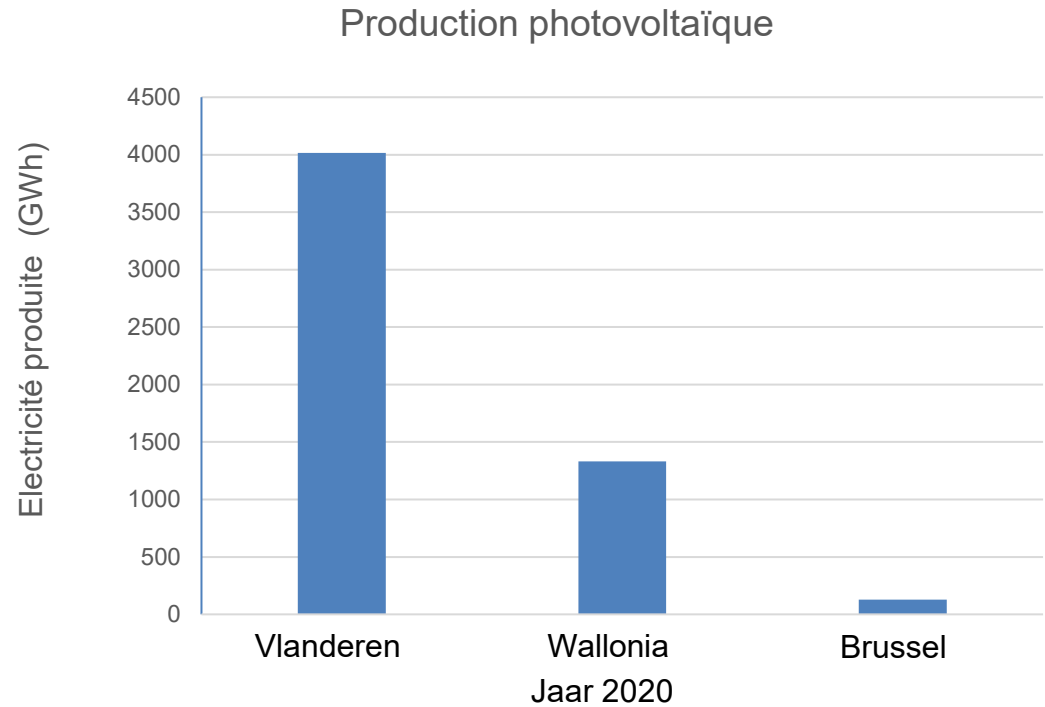

Fotovoltaïsche panelen

Fotovoltaïsche productie :

- Zeer verschillend van regio tot regio
- Brussel loopt achter
- Bijna geen windenergie in Brussel

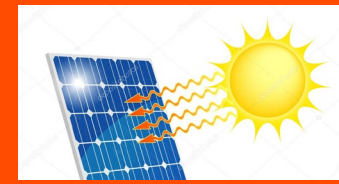
https://energiecommune.be/statistique/energie-renouvelable-electricite-renouvelable/?fl_builder/

- Het mechanisme van groenestroomcertificaten wordt voortgezet in Brussel
- Het is gegarandeerd voor 10 jaar (op contracten die zijn ondertekend)

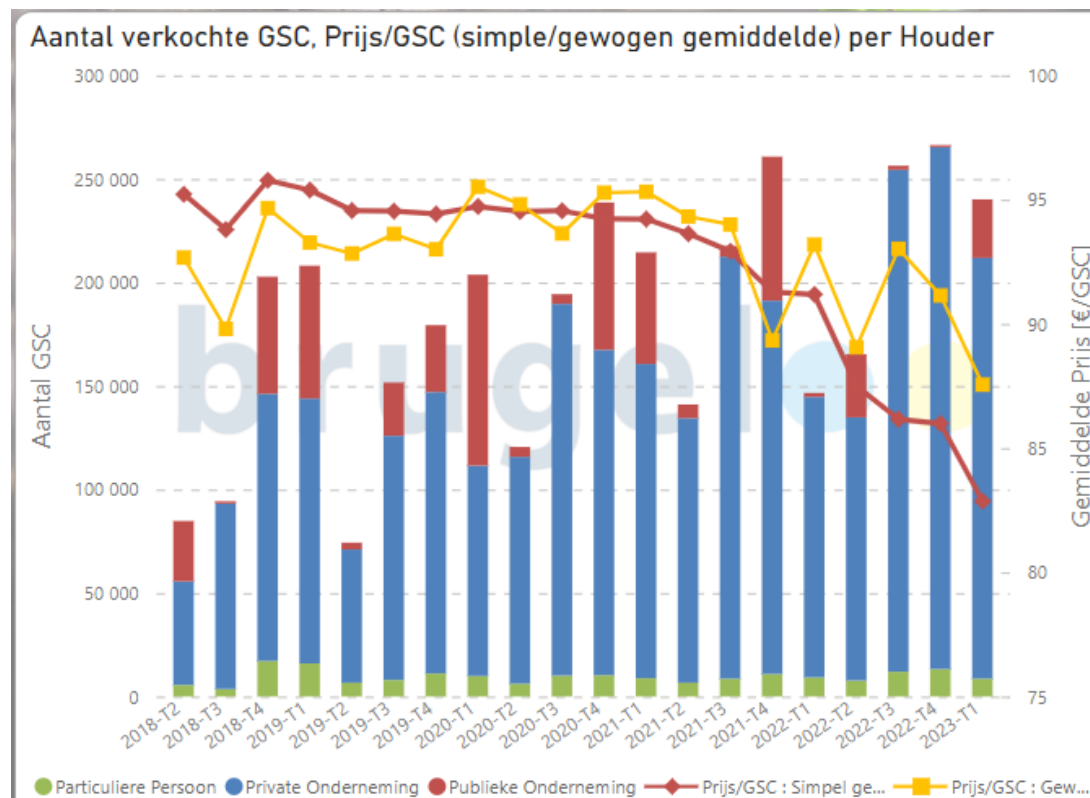

Fotovoltaïsche panelen

De prijs van het groenestroomcertificaat hangt af van een markt van vraag en aanbod:

- Gegarandeerd minimum : 65€
- Werkelijke prijs: 85-95 € in de afgelopen 4 jaar

Fotovoltaïsche panelen

Het aantal groene certificaten is afgenomen in 2023!

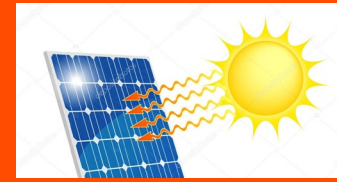
- Het hangt af van de grootte van de installatie

Vermogen	Aantal panelen	GSC / 1000 kWh
< 5 kWp	~1 à 12	1,9 (~~2,7~~)
5-36 kWp	~13 à 90	1,8 (~~2,5~~)
36-100 kWp	~90 à 270	1,7 (~~2,1~~)

Bvb: 20 panelen (8kWp) ➔ ~7200 kWh/jaar ➔ 1150 €/j van GSC

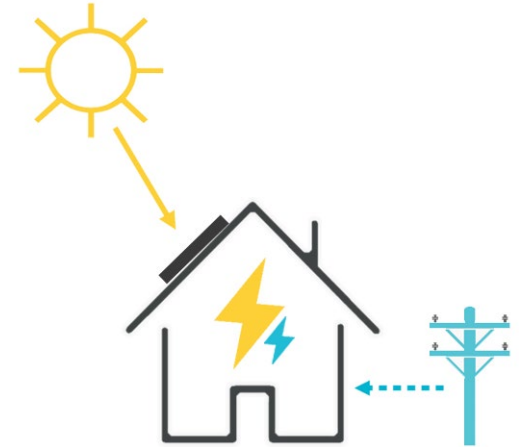

Fotovoltaïsche panelen

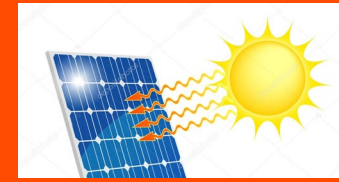
Tweede pijler: zelfverbruik

- Uw elektriciteitsrekening verlagen door zelfverbruik: "gratis kWh"
- Verbruik op het moment van productie

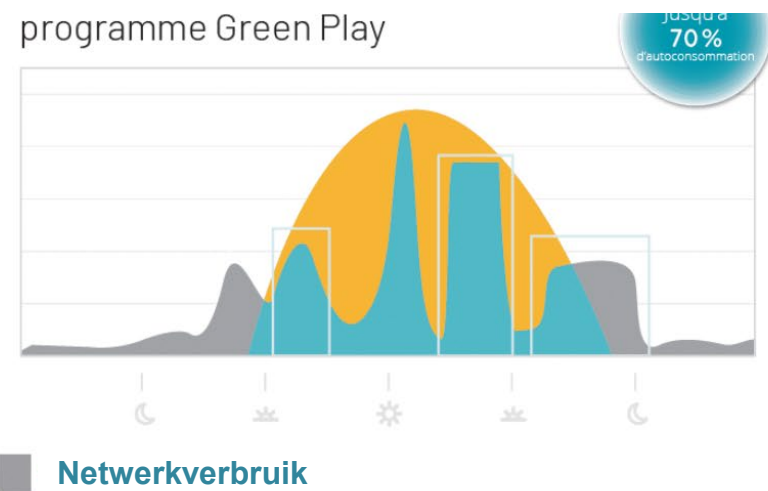
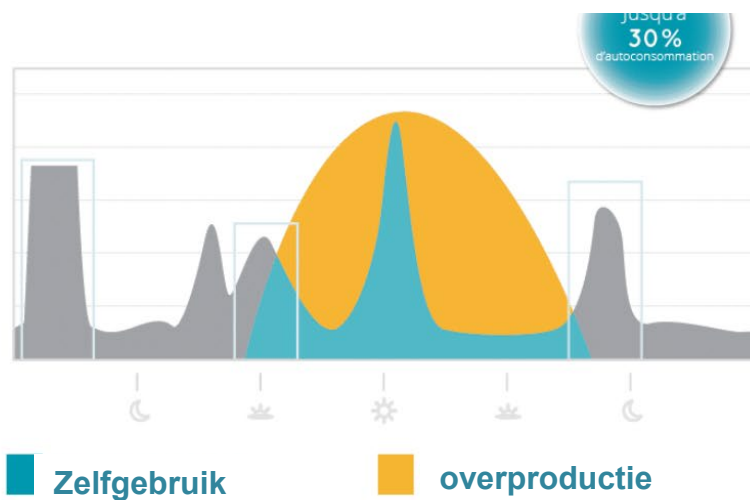

Fotovoltaïsche panelen

Het zelfverbruik kan worden geoptimaliseerd:

- Door het gebruik te plannen

Fotovoltaïsche panelen

Derde pijler: doorverkoop van het overschot

- Doorkoopverplichting door uw leverancier vanaf 2022
- Het doorverkoopbedrag is afhankelijk van de energieleverancier en het contract :

Bvb:

1) Nieuwe variabele contracten vandaag afgesloten

	aankoop / doorverkoop
Engie	37 cts / 9cts
TotalEn	35 cts / 4cts

2) Mijn variabele contract met Engie :

	aankoop / doorverkoop
Sep22	30 cts / 21cts
Oct-Dec22	62 cts / 46 cts
Jan-Mar23	47 cts / 34 cts
Apr23	19 cts / 13 cts

Het is mogelijk om uw elektriciteitsrekening te annuleren

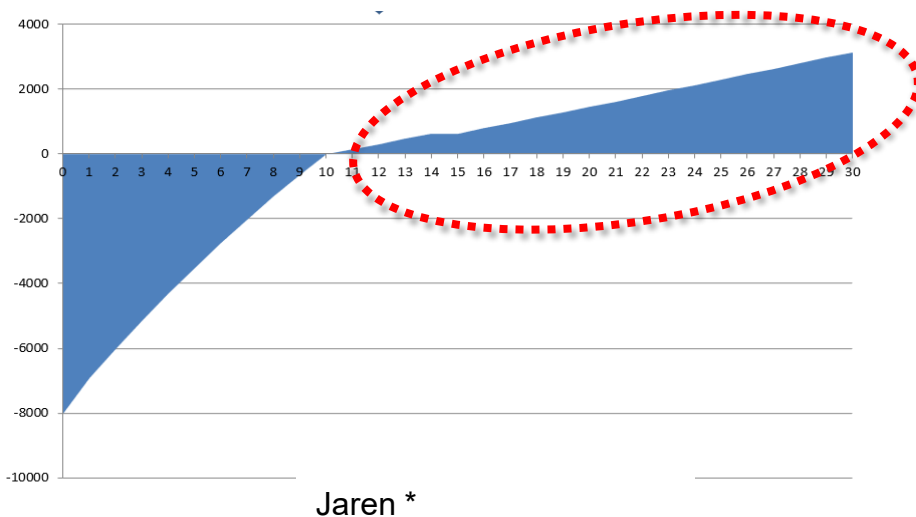
Fotovoltaïsche panelen

Kortere terugverdientijd sinds de energiecrisis:

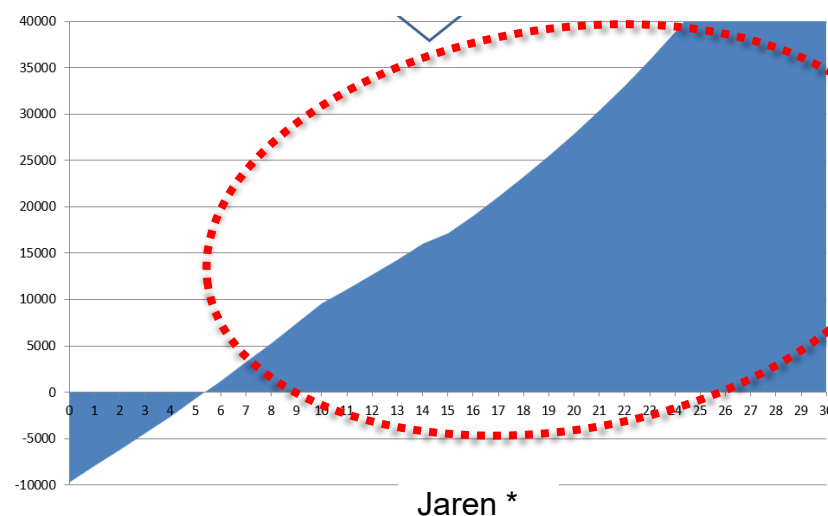
Bvb:

Installatie 5 kWp en 35% zelfverbruik:

2020 conditie TVT 10 jaar

Met 15cts/kWh opgevangen en 5cts/kWh geïnjecteerd

2023 conditie TVT 5,4 jaar

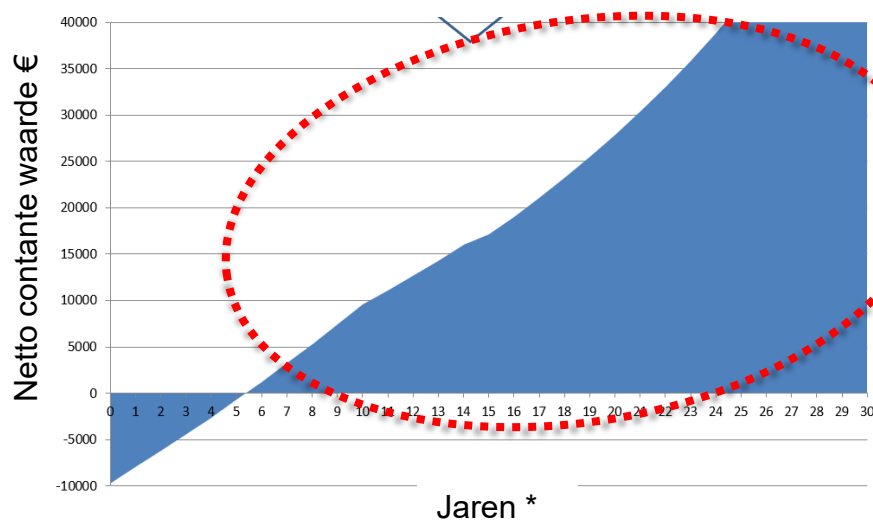
Met 35cts/kWh opgevangen en 9cts/kWh geïnjecteerd

Fotovoltaïsche panelen

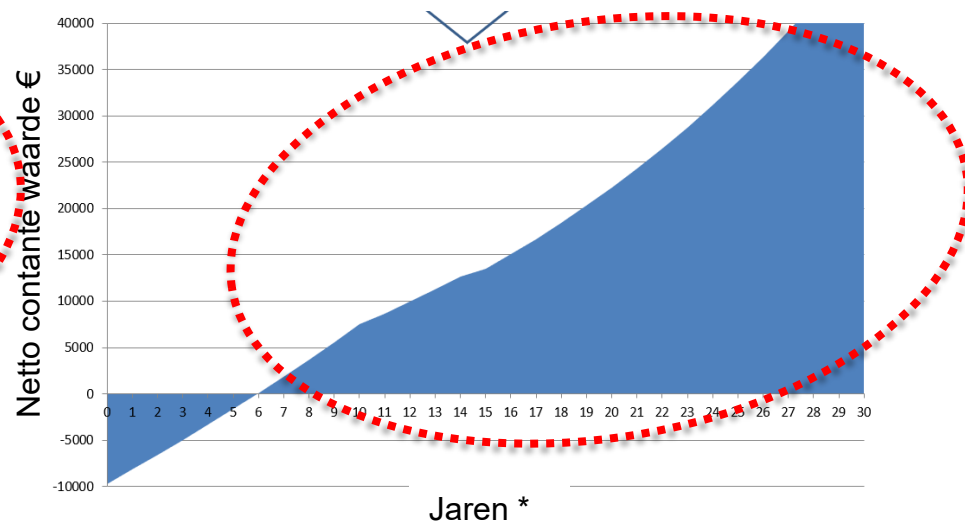

Het investeringsrendement blijft uitstekend, zelfs met een minder gunstig doorverkoop tarief

Engie: TVT 5,4 ans

Met 35cts/kWh opgevangen en **9** cts/kWh geïnjecteerd

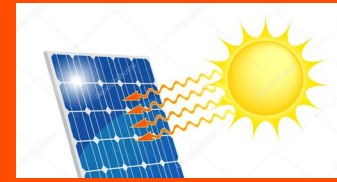

TotalEnergies : TVT 5,9ans

Met 35cts/kWh opgevangen en **4** cts/kWh geïnjecteerd

Fotovoltaïsche panelen

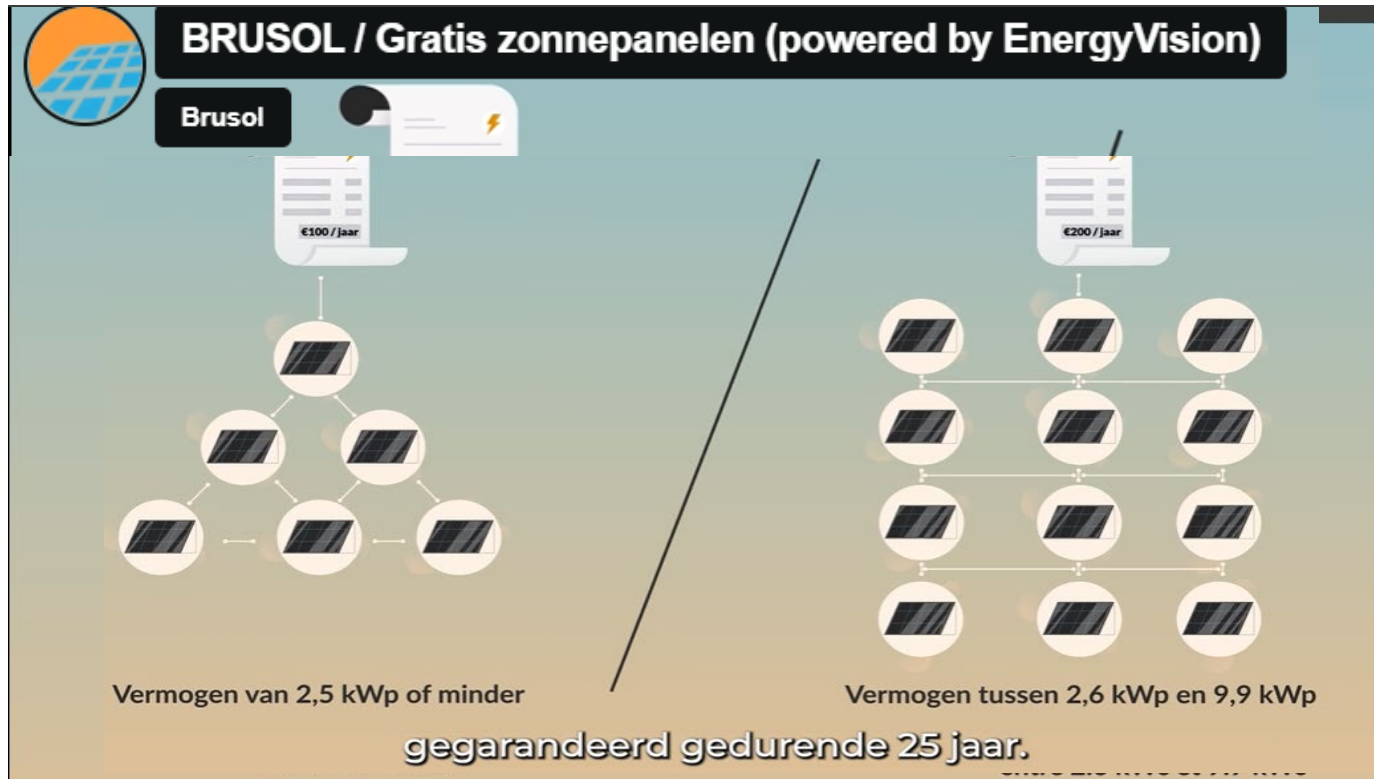
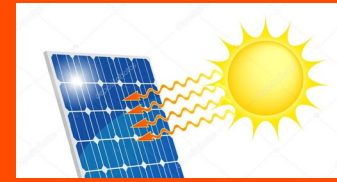
Welke financiering?

- Investering met eigen middelen (zeer rendabel)
- Banklening om uw installatie te financieren (zeer rendabel)
- Derde investeerders: wijziging van de voorwaarden sinds 2023, aanpassing van het aanbod:
  - Brusol: wijziging van de voorwaarden met een te betalen huur
  - Voor grote installaties: variabele voorwaarden afhankelijk van de derde investeerders en de grootte van de installatie maar vergoeding te betalen. ([lijst hier](#))

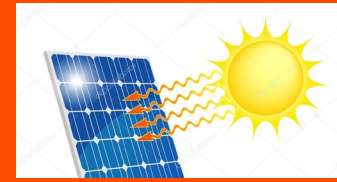
Fotovoltaïsche panelen

- Bijdrage van 100€ of 200€ / jaar gedurende 25 jaar (niet geïndexeerd)
- Zelf verbruikte elektriciteit is gratis
- De derde investeerder neemt alles voor zijn rekening maar int de GSC en de doorverkoop van de overtollige elektriciteit

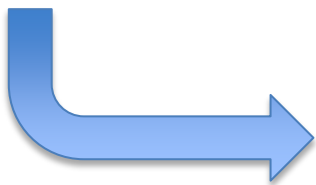

Fotovoltaïsche panelen

Is de derde investeerder interessant?

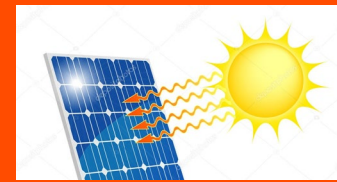
- Het is financieel minder interessant voor uw vereniging
- De aanbiedingen verschillen sterk van bedrijf tot bedrijf
- Het is geval per geval en hangt af van de oppervlakte van het dak en uw verbruik.
- Er moet altijd een huur worden betaald, maar die is goedkoper dan de winst op de energierekening.

Het is een Win-Win

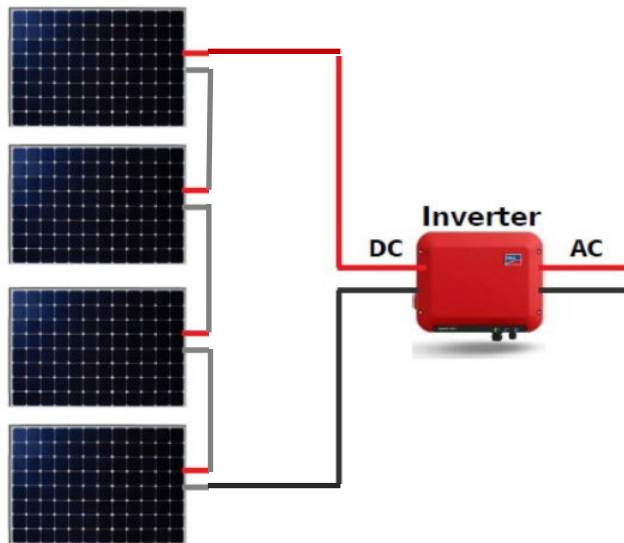

Technische aspecten

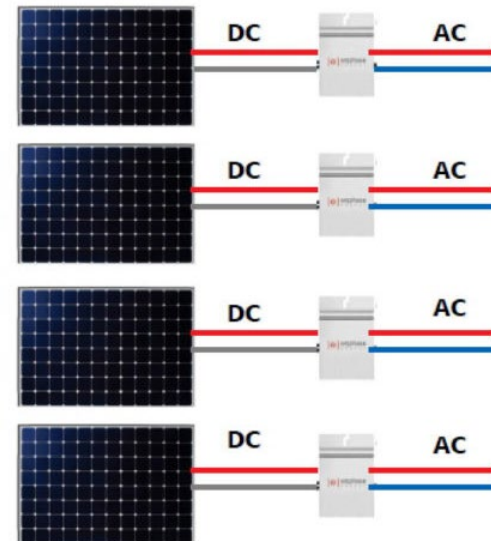

Technologische alternatieven :

Omvormer (panelen in serie)

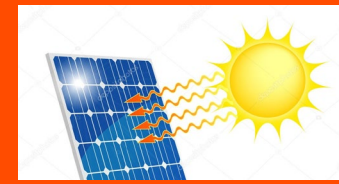

Micro-omvormer voor elk paneel (allemaal onafhankelijk)

Technische aspecten

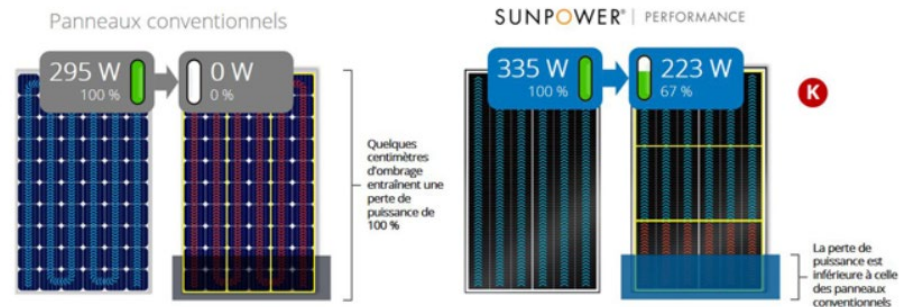
Probleem:

Schaduw van één paneel verlaagt het rendement van alle panelen:

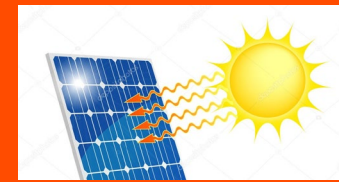
Huidige oplossingen :

- Optimiser of micro-omvormers (elk paneel onafhankelijk beheerd)
- Zones met panelen afbakenen
- Omvormer technologie (shadefix)

Technische aspecten

Verschillende omvormers:

Omvormer

- + Solution moins cher
- + Peu de maintenance
- + Batteries DC et AC compatibles
- Pas de sécurité DC
- Perte de performance
- Perte en cas de mismatch
- Orientation des panneaux unique

Micro-omvormer

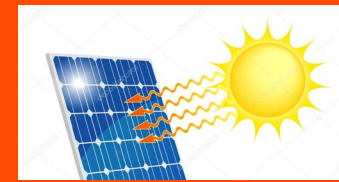
- + Pas de courant DC
- + Pas de perte de mismatch
- + Monitoring étendu et gratuit
- Coûts de maintenance élevés
- Coûts des composants
- Batterie AC uniquement

Omvormer + optimizers

- + Différentes orientations possibles
- + Chaînes plus longues
- + Sécurité SafeDC
- + Batteries DC et AC compatibles
- + Performance accrue
- + Pas de perte de mismatch
- + Monitoring étendu et gratuit
- Coûts légèrement supérieurs (compensés par les coûts d'installations inférieurs)

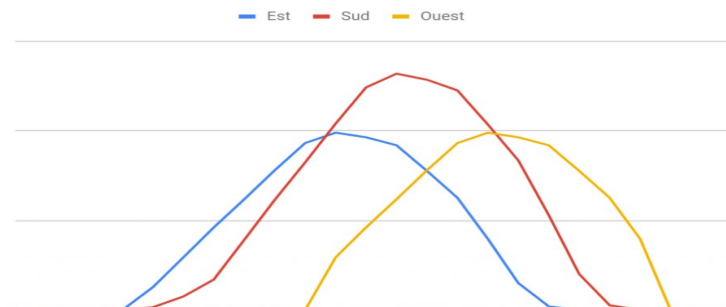

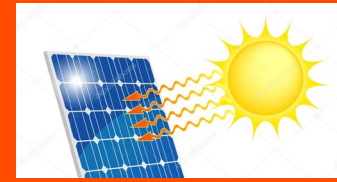
Is mijn dak geschikt?

- Platte daken : JA
- Schuine daken op het zuiden, oosten of westen: JA

Incli / Orientation	0	15	25	35	50
Oost	88%	87%	85%	83%	77%
Zuid Oost	88%	93%	95%	95%	92%
Zuid	88%	96%	99%	100%	98%
Zuid West	88%	93%	95%	95%	92%
West	88%	87%	85%	82%	76%

- Dubbele oriëntatie verspreidt de productie over de dag

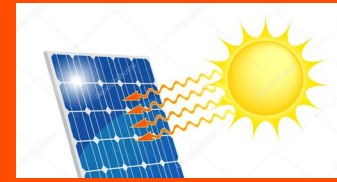
Wanneer is mijn dak niet geschikt?

- Schuine daken Noord, Noord-Oost Noord-West
- Blijvende schaduw van een hoger naburig gebouw of bomen

- Beoordeling ter plaatse mogelijk Geodata (<https://geodata.leefmilieu.brussels/client/solar/>)

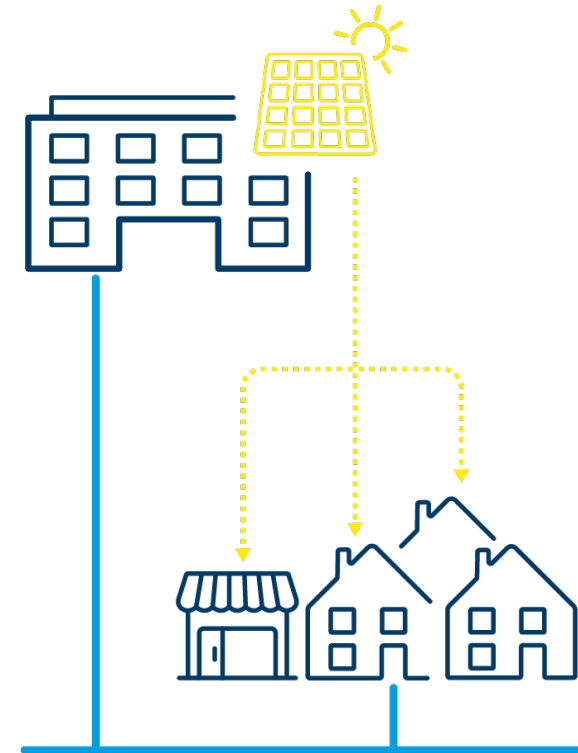
➔ BRUXEO helpt u het aantal panelen in te schatten en na te gaan of het zinvol is

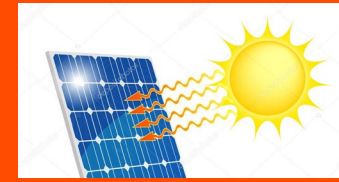

Hoeveel panelen plaatsen?

- Volgens uw jaarlijks verbruik
- Volgens het tijdstip van uw verbruik
- Een te grote installatie blijft zeer rendabel (dankzij groenestroomcertificaten) en laat u toe een energiegemeenschap op te richten:

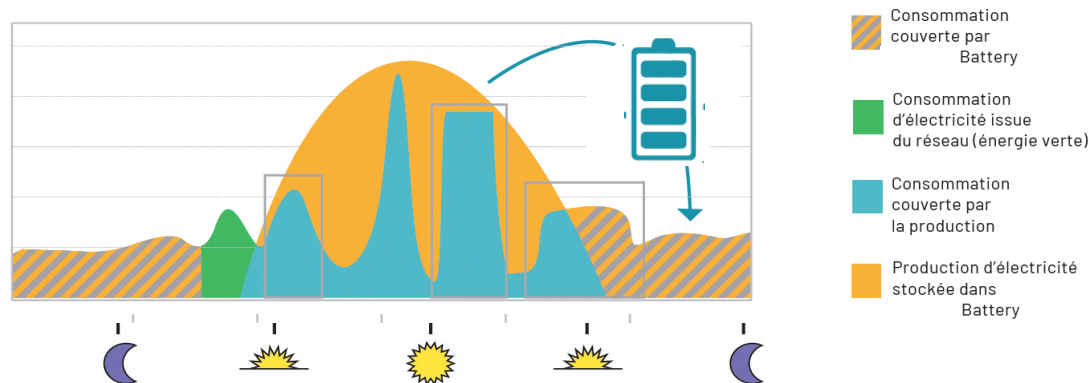
(<https://energysharing.brugel.brussels/>)

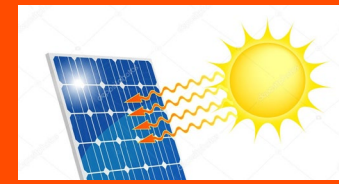

Met opslagbatterij of zonder?

- In Vlaanderen werden huishoudelijke batterijen aangemoedigd (beëindigd), maar niet in het BHG.
- Principe: 's avonds en 's nachts de productie van de vorige dag gebruiken
- Simulator beschikbaar in Vlaanderen : <https://apps.energiesparen.be/thuisbatterij-simulator>

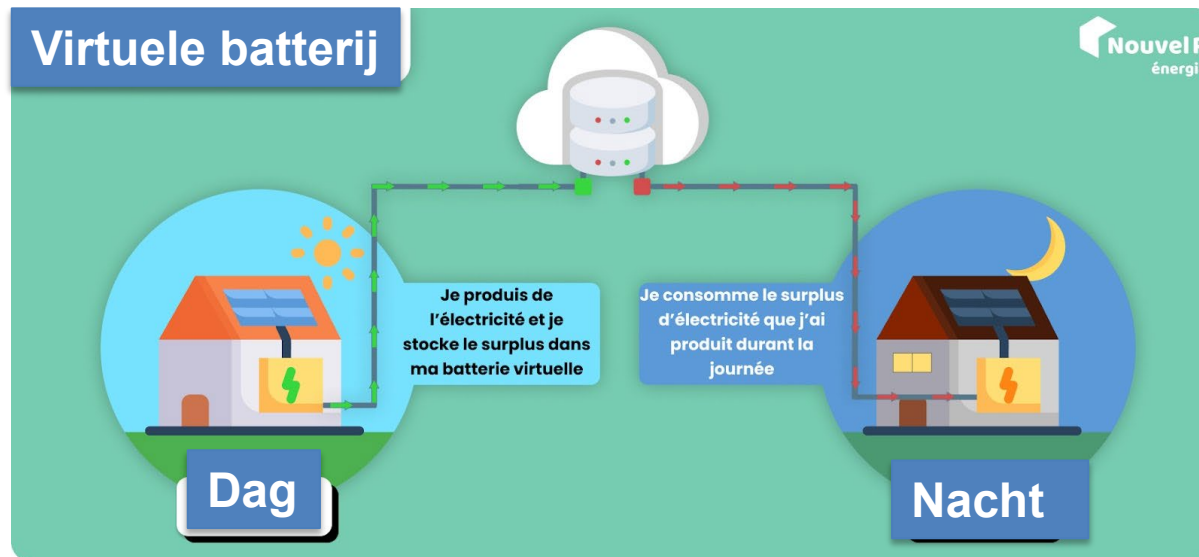

- Intellectueel aantrekkelijk maar zelden rendabel / levensduur van de batterij

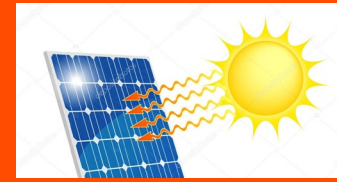
Wat is een virtuele batterij?

- Het is een methode om energiestromen te boeken
- Bestaat in sommige landen met een initiële kostprijs
- Dit is het principe in Wallonië (omgekeerde meter), maar het prosumentarief werd ingevoerd om het verschil in kosten voor de producent te compenseren.

Fotovoltaïsche panelen

Wanneer is het echt interessant om zonnepanelen te plaatsen?

- Kantoren, scholen, werkplaatsen, wasruimtes, winkels, enz.....
- Keuken (lunch)
- SWW-ballon
- Opladen van elektrische voertuigen (op de werkplek)
- Airconditioning in de zomer, koude kamers

BELANGRIJK

Doe het in de juiste volgorde:

Isoleer uw dak **voordat** u panelen plaatst

Controleer of het dak in goede staat is

Corrigeer zwakke punten in de isolatie van het gebouw

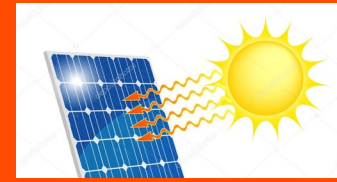
Uw verbruik verminderen :

- Monitoring (meten is weten!)
- Energiebesparende apparatuur
- Bewustmaking (kan via BRUXEO-diensten)

Uw consumptieschema aanpassen :

- Programmator (handmatig)
- Geautomatiseerd beheer

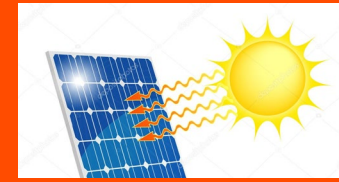

III) Praktische oefeningen

Fotovoltaïsche panelen

Praktische oefeningen 1

- U verbruikt 8000 kWh waarvoor u €0,30 per kWh betaalt.

Vraag 1: Hoeveel betaalt u per jaar voor elektriciteit?

- U plaatst 12 panelen die 4000kWh produceren waarvan 2000kWh zelf wordt verbruikt.
- U verkoopt de overproductie tegen 0,10 € per kWh.
- U verzamelt $(1,9 \times 4) = 7,6$ groenestroomcertificaten tegen 80 euro per stuk, dus 608 €.

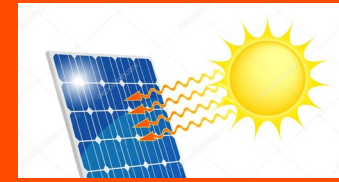
Vraag 2 : Hoeveel bedraagt uw nieuwe elektriciteitsrekening? ?

Vraag 3 : Wat zijn de uiteindelijke kosten voor elektriciteit (met GSC)?

 Reken maar uit

Fotovoltaïsche panelen

Praktische oefeningen 1

- U verbruikt 8000 kWh waarvoor u €0,30 per kWh betaalt.

Vraag 1: Hoeveel betaalt u per jaar voor elektriciteit?

2400 €

- U plaatst 12 panelen die 4000kWh produceren waarvan 2000kWh zelf wordt verbruikt.
- U verkoopt de overproductie tegen 0,10 € per kWh.
- U verzamelt $(1,9 \times 4) = 7,6$ groenestroomcertificaten tegen 80 euro per stuk, dus 608 €.

Vraag 2 : Hoeveel bedraagt uw nieuwe elektriciteitsrekening?

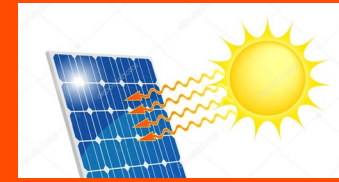
1600 € (1800 – 200)

Vraag 3 : Wat zijn de uiteindelijke kosten voor elektriciteit (met GSC)?

994 € (1600 – 608)

Fotovoltaïsche panelen

Praktische oefeningen 2

- U verbruikt 8000 kWh waarvoor u €0,30 per kWh betaalt
- U plaatst 24 panelen die 8000kWh produceren waarvan 3000kWh zelf wordt verbruikt.
- U verkoopt de overproductie tegen 0,10 € per kWh.
- U verzamelt $(1,7 \times 8) \sim 13$ groenestroomcertificaten tegen 80 euro per stuk, dus 1040 €

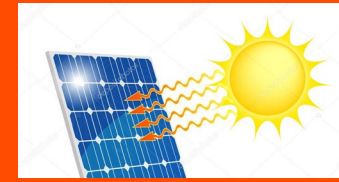
Vraag 1 : Hoeveel bedraagt uw nieuwe elektriciteitsrekening?

Vraag 2: Wat zijn de uiteindelijke kosten voor elektriciteit (met GSC)?

➔ Reken maar uit

Fotovoltaïsche panelen

Praktische oefeningen 2

- U verbruikt 8000 kWh waarvoor u €0,30 per kWh betaalt
- U plaatst 24 panelen die 8000kWh produceren waarvan 3000kWh zelf wordt verbruikt.
- U verkoopt de overproductie tegen 0,10 € per kWh.
- U verzamelt $(1,7 \times 8) \sim 13$ groenestroomcertificaten tegen 80 euro per stuk, dus 1040 €

Vraag 1 : Hoeveel bedraagt uw nieuwe elektriciteitsrekening?

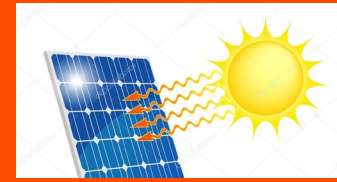
1000 € (1500 – 500)

Vraag 2: Wat zijn de uiteindelijke kosten voor elektriciteit (met GSC)?

-152 € (1000 – 1152)

Fotovoltaïsche panelen

Praktische oefeningen 3

- U verbruikt 8000 kWh waarvoor u €0,30 per kWh betaalt
- U plaatst 48 panelen die 16.000kWh produceren waarvan 4000kWh zelf wordt verbruikt.
- U verkoopt de overproductie tegen 0,10 € per kWh.
- U verzamelt $(1,7 \times 16) \sim 27,2$ groenestroomcertificaten tegen 80 €per stuk, dus 2176 €

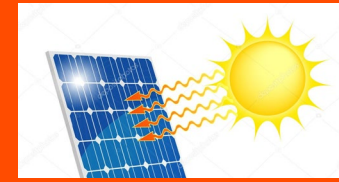
Vraag 1 : Hoeveel bedraagt uw nieuwe elektriciteitsrekening?

Vraag 2: Wat zijn de uiteindelijke kosten voor elektriciteit (met GSC)?

➔ Reken maar uit

Fotovoltaïsche panelen

Praktische oefeningen 3

- U verbruikt 8000 kWh waarvoor u €0,30 per kWh betaalt
- U plaatst 48 panelen die 16.000kWh produceren waarvan 4000kWh zelf wordt verbruikt.
- U verkoopt de overproductie tegen 0,10 € per kWh.
- U verzamelt $(1,7 \times 16) \sim 27,2$ groenestroomcertificaten tegen 80 €per stuk, dus 2176 €

Vraag 1 : Hoeveel bedraagt uw nieuwe elektriciteitsrekening?

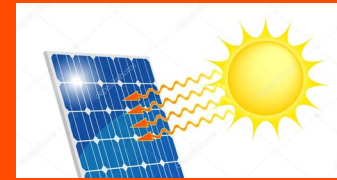
0 € (1200 – 1200)

Vraag 2: Wat zijn de uiteindelijke kosten voor elektriciteit (met GSC)?

-2176 € (0 – 2176)

Fotovoltaïsche panelen

Terugverdientijd

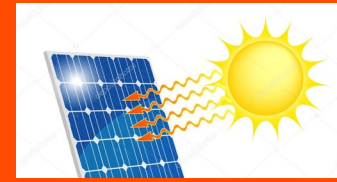
- 1ste geval (12 panelen) : 5,8 jaar / 5,3 jaar (dynamiek)
- 2de geval (24 panelen) : 5,6 jaar / 5,3 jaar (dynamiek)
- 3de geval (48 panelen) : 6,2 jaar / 5,8 jaar (dynamiek)

Bedrag van de investering

- 1ste geval (12 panelen) ~ 7.800 € / nettowinst over 20 jaar 23.000 €
- 2de geval (24 panelen) ~ 14.000 € / nettowinst over 20 jaar 43.000 €
- 3de geval (48 panelen) ~ 28.000 € / nettowinst over 20 jaar 70.000 €

Wie wordt energie-miljonair?

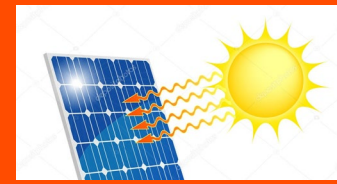

Wat is het verschil tussen zelfverbruik en zelfvoorziening??

Fotovoltaïsche panelen

Zelfverbruik :

Gebruikte fractie van de eigen productie

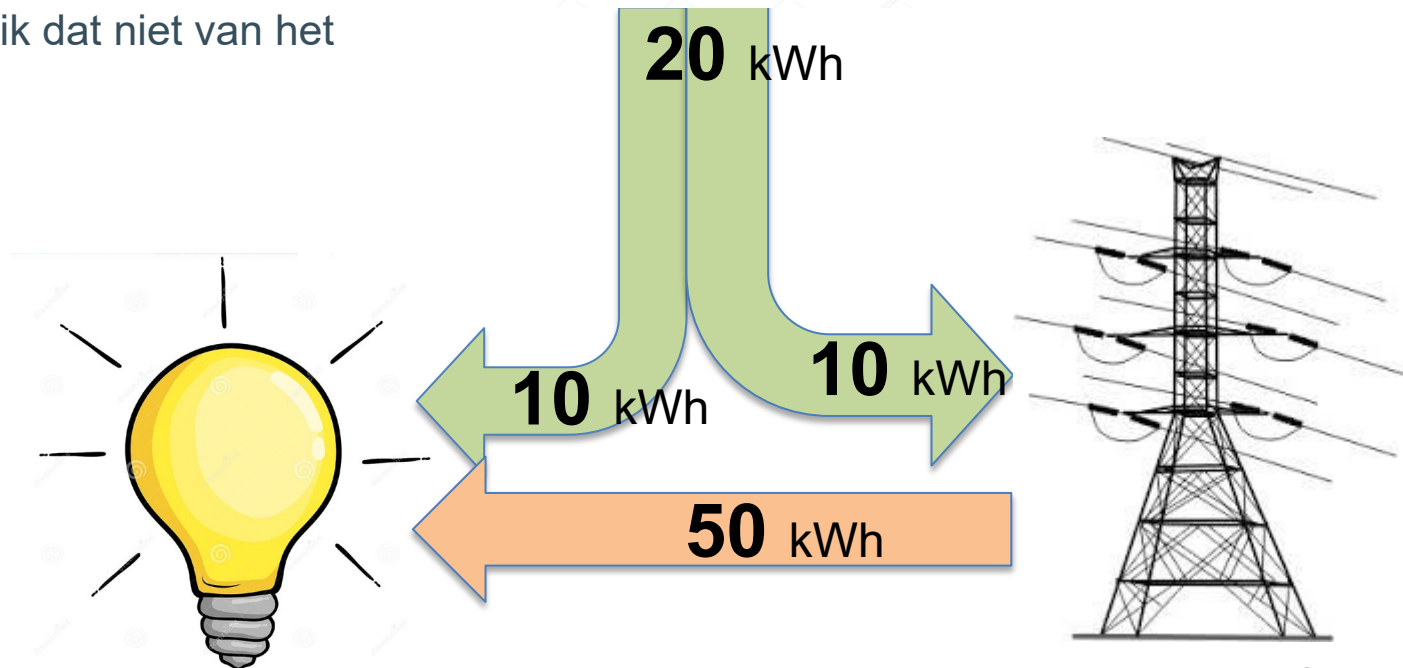
$$10 / 20 = \mathbf{50\%}$$

Zelfvoorziening :

Fractie van het verbruik dat niet van het net komt

$$10 / (10+50) = \mathbf{17\%}$$

Voorbeeld 1

Fotovoltaïsche panelen

Zelfverbruik :

Gebruikte fractie van de eigen productie

$$30 / 90 = \mathbf{33\%}$$

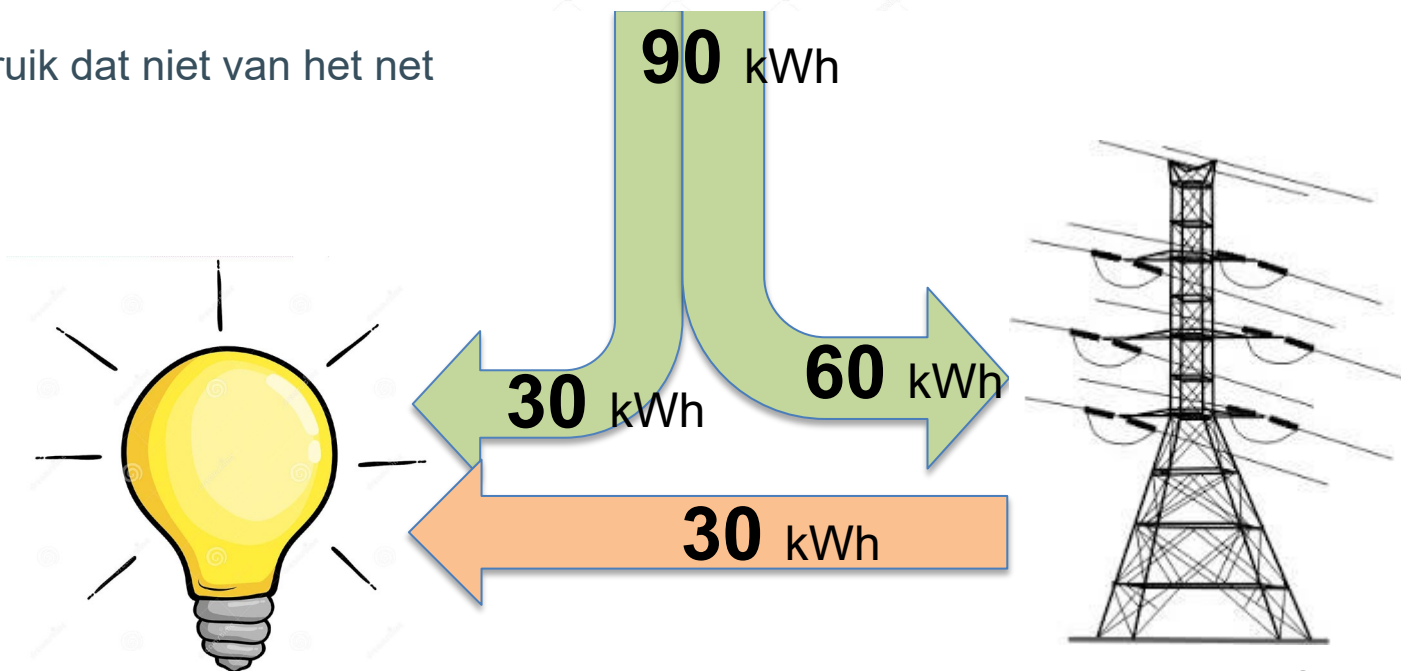
Zelfvoorziening :

Fractie van het verbruik dat niet van het net komt

$$30 / (30+30) = \mathbf{50\%}$$

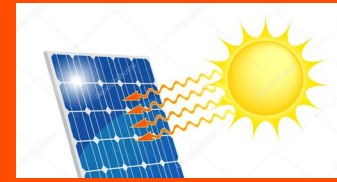

Voorbeeld 2

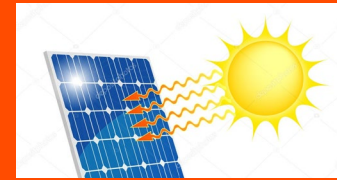
Wie wordt energie-miljonair?

Hoe lang duurt het om de koolstofvoetafdruk van fotonvoltaïsche energie in België terug te verdienen?

Fotovoltaïsche panelen

- **Koolstofschuld in 1,5 jaar afgelost in België**
- Op zijn levenscyclus: 20 x minder CO2 per kWh dan gas *
- Duurzaamheid: > 85% vermogen na 25 jaar (levensverwachting 40 jaar)
- ~95% recyclebaar en gerecycleerd! (verplicht sinds 2021)
- Geen gebruik van zeldzame aardmetalen **

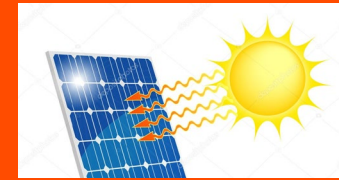

* 23g CO2/kWh cf: DOI:[10.1002/pip.3441](https://doi.org/10.1002/pip.3441) , 443g pour le gaz <https://www.economiedenergie.fr/les-emissions-de-co2-par-energie/>

** Cf l'ADEME : <https://librairie.ademe.fr/energies-renouvelables-reseaux-et-stockage/492-terres-rares-energies-renouvelables-et-stockage-d-energies.html>

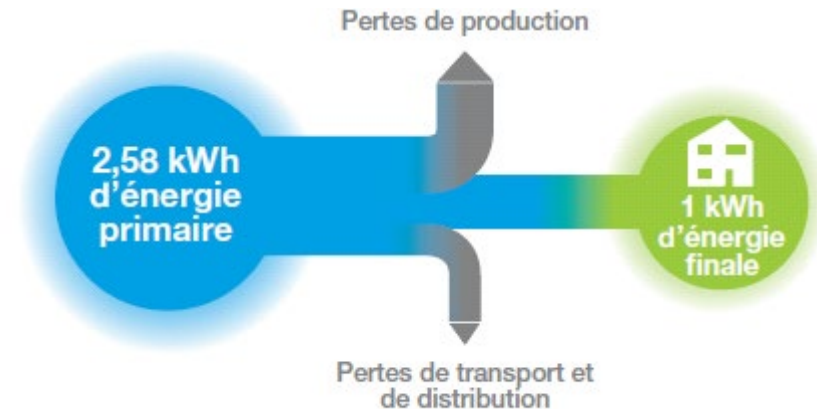

Fotovoltaïsche panelen

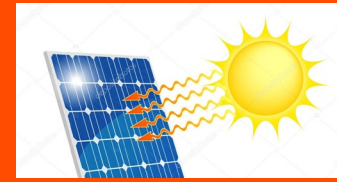
Ecologische belangen :

- De productie van 1 kWh fotovoltaïsche elektriciteit betekent een besparing van 2,58 kWh door de elektriciteitscentrales (primaire energie).
- Lokale energie (geen vervoer, geen nieuwe infrastructuur)
- 100% hernieuwbare en onuitputtelijke energie
- Geen land artificialisatie indien geïnstalleerd op het dak

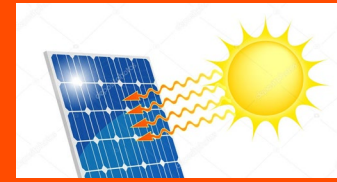
Wie wordt energie-miljonair?

Wat kan worden gedaan met 1 kWh energie?

Fotovoltaïsche panelen

Wat kan worden gedaan met 1 kWh energie?

Hoeveel km

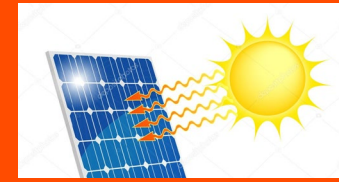
- Met een elektrische fiets
- Met een elektrische auto

Hoeveel gebruiksuren van

- Een laptop
- Een gecombineerde koelkast uit de jaren 90
- Een paar T8 TL-buizen
- Een LED paneel

Fotovoltaïsche panelen

Wat kan worden gedaan met 1 kWh energie?

Hoeveel km

- Met een elektrische fiets
- Met een elektrische auto

200 km

5 km

Hoeveel gebruiksuren van

- Een laptop
- Een gecombineerde koelkast uit de jaren 90
- Een paar T8 TL-buizen
- Een LED paneel

80 u

16 u

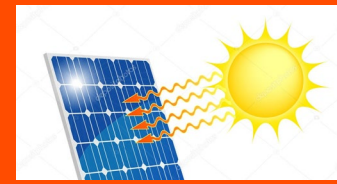
6 u

30 u

Success Story

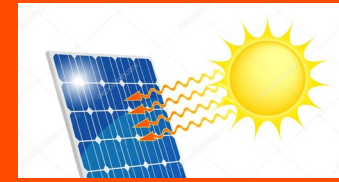
Succesverhaal: een kinderdagverblijf in Brussel:

- 82 panelen bij derde investeerders installatiekosten 0 €.
- Jaarlijkse besparing op de factuur 3600 € (12 MWh)
- Winst op de verkoop van elektriciteit 2300 € (23 MWh)
- De derde investeerder krijgt 5100 € / jaar terugbetaald (57 GSC), d.w.z. 51.000 €

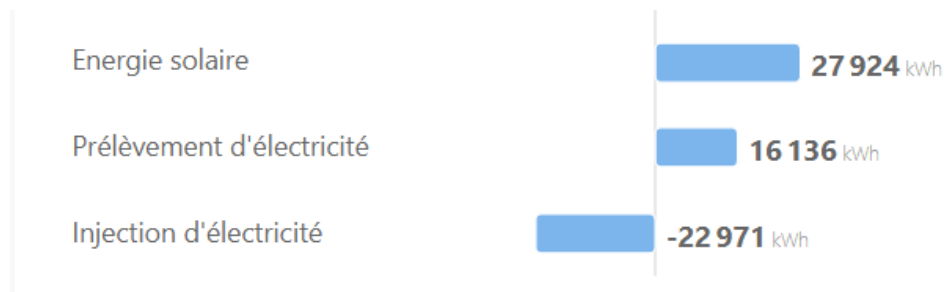
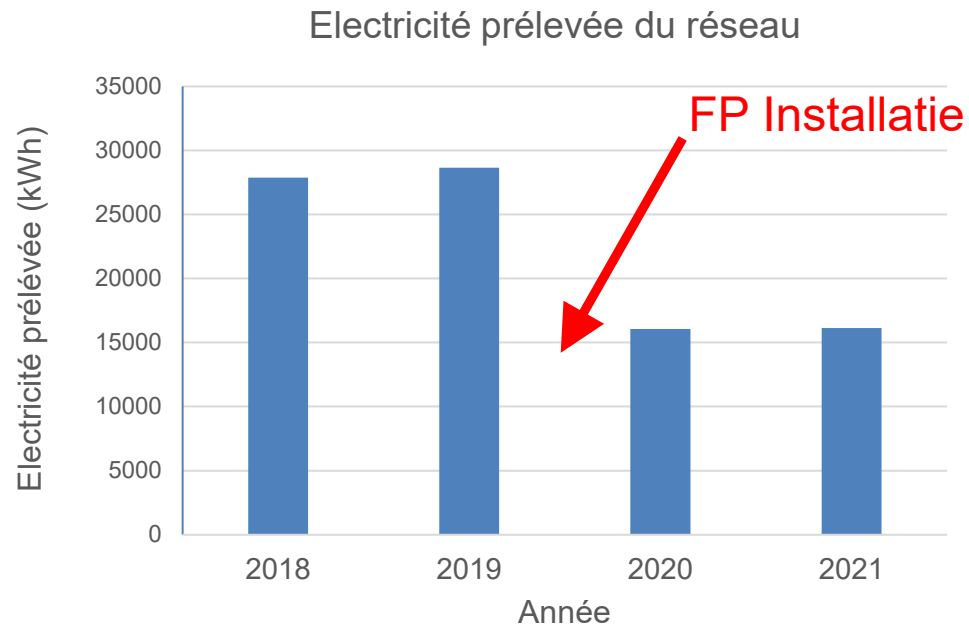

Success Story

Succesverhaal: kinderdagverblijf in Brussel met 82 panelen

BRUXEO vous accompagne

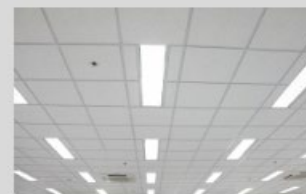
Energie Dienst van BRUXEO <https://energie.bruxeo.be/nl/energie-project>

**Bezoek aan uw
gebouw met
energiediagnose**

**Check-up van uw
stookruimte**

**Check-up
verlichtingssysteem**

**Bijstand bij
werken**

Sensibilisering

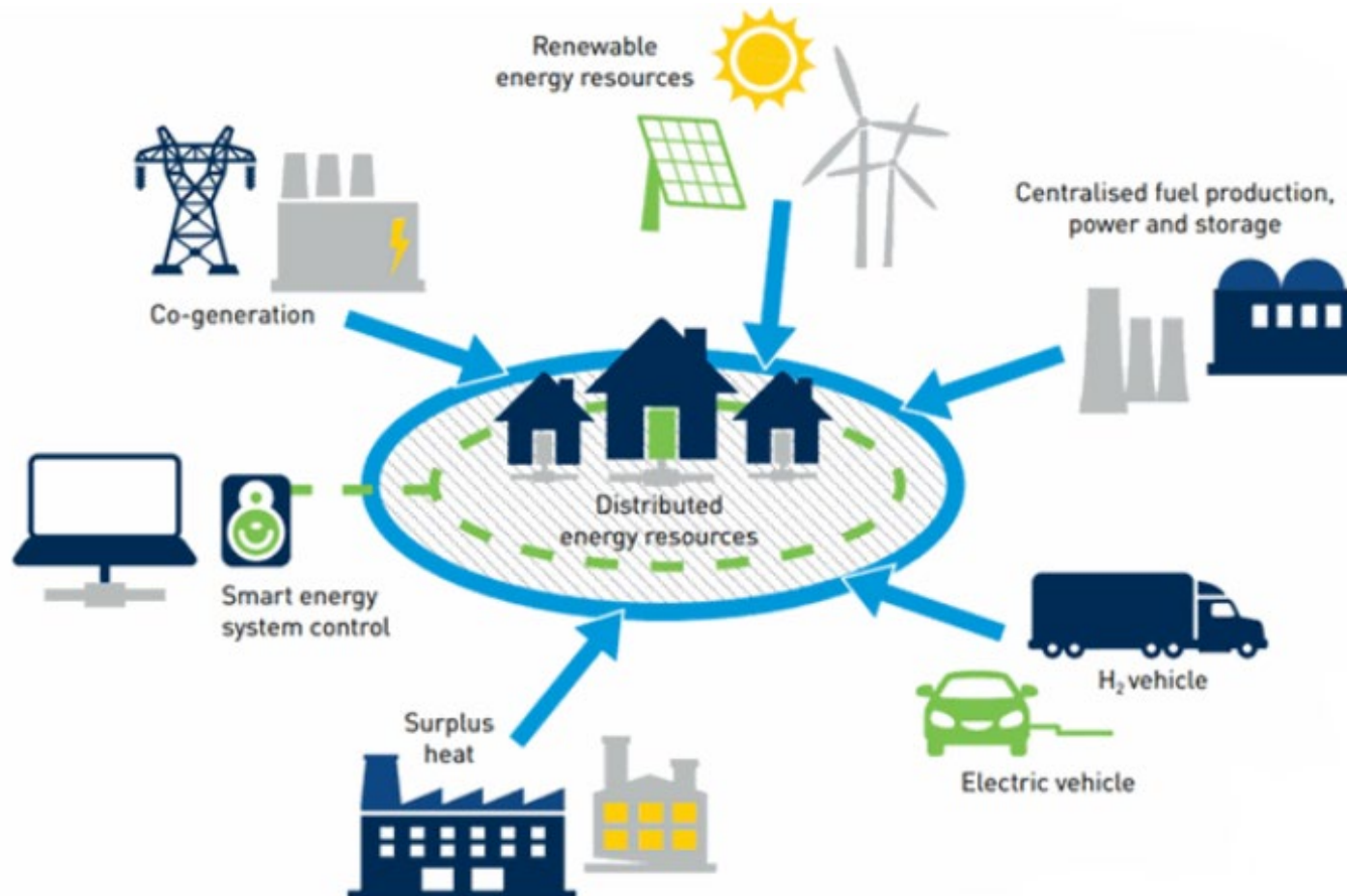
**Seminaries en
workshops**

De toekomst van fotovoltaïsche energie

Slimme steden :

- Intelligent netwerkbeheer

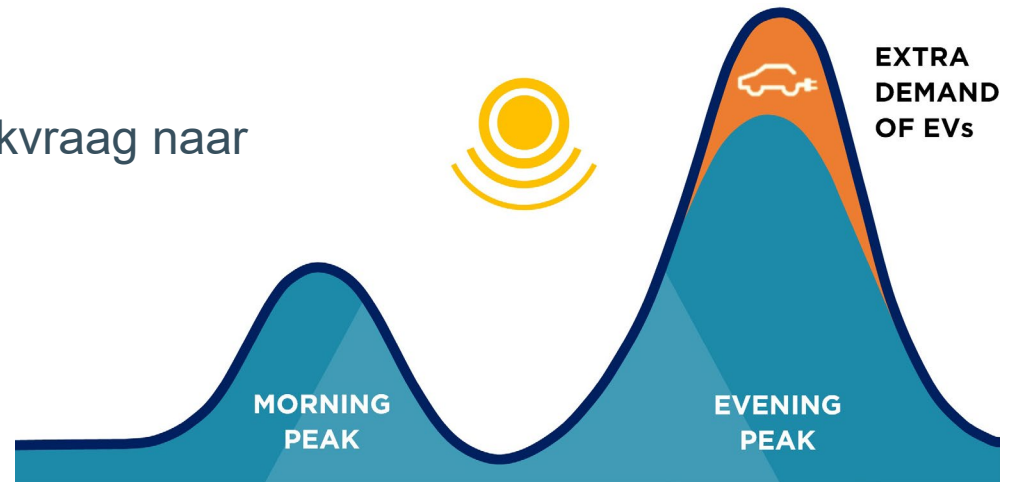

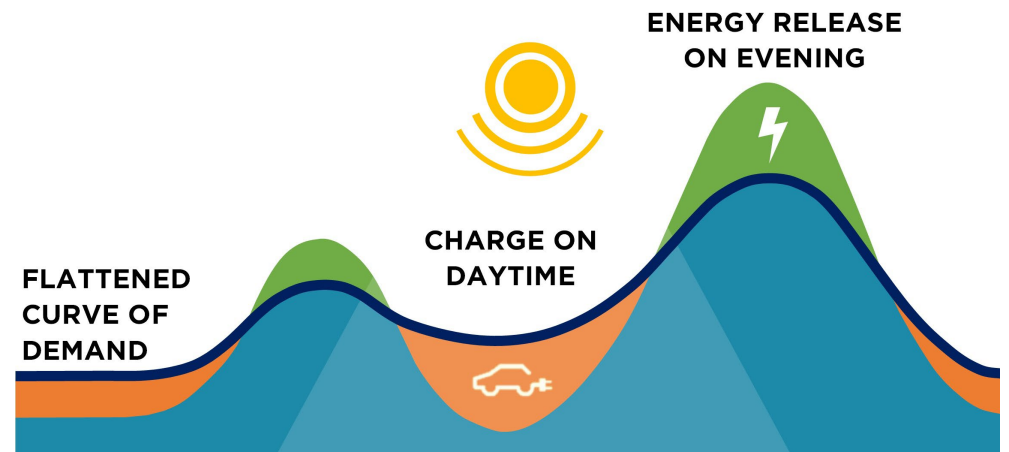
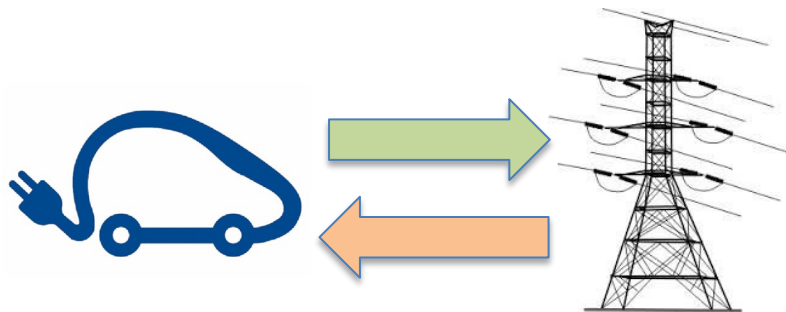
De toekomst van fotovoltaïsche energie

Vehicle-to-grid:

- Elektrische mobiliteit kan de piekvraag naar elektriciteit verergeren

- of juist verminderen met de bidirectionele belasting

BRUXEO

BRUXEO ondersteunt u :

Vraag een bijstand bij werken :

<https://energie.bruxeo.be/nl/bijstand-bij-werken>

Contacts:

Thierry GRAND-PERRET - thierry.grand-perret@bruxeo.be - 02/210.53.09

of energie dienst van BRUXEO energie@bruxeo.be / Telephone : 02 210 53 03

Agenda:

Seminar "Ambitieux isoleren: op welke manier?", op 20 juni

Vraag ?